

รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปี 2564

ฝ่ายวิจัยและพัฒนา การเลี้ยงโคนม

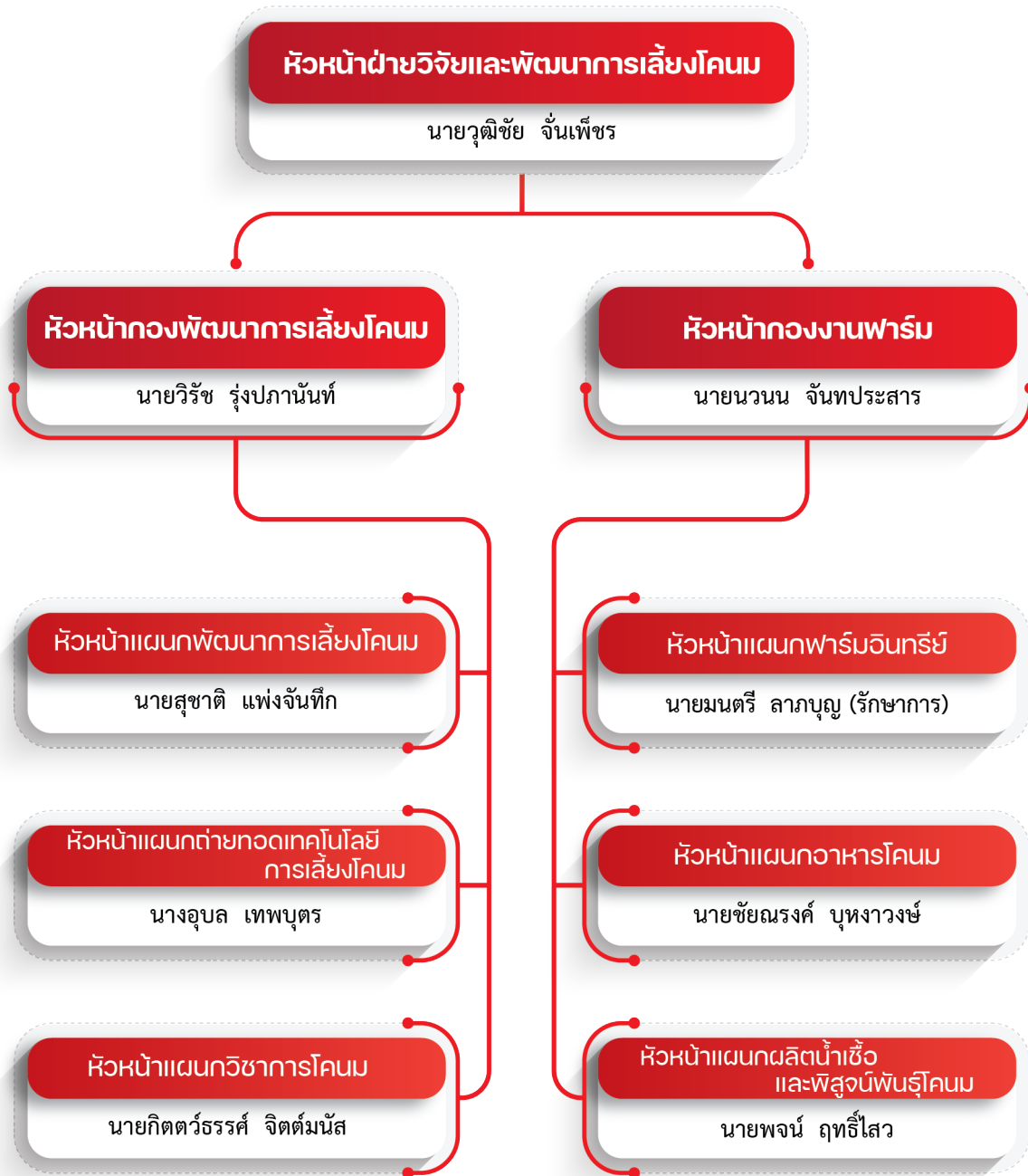

องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.)
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สารบัญ

โครงสร้างฝ่ายวิจัยและพัฒนาการเลี้ยงโคนม	3
อำนาจหน้าที่	4
อัตรากำลัง	4
ผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์	5
ผลการดำเนินงานของหน่วยงาน	
กองพัฒนาการเลี้ยงโคนม	
แผนกพัฒนาการเลี้ยงโคนม	9
แผนกถ่ายทอดเทคโนโลยีการเลี้ยงโคนม	11
แผนกวิชาการโคนม	15
กองงานฟาร์ม	
แผนกฟาร์มอินทรีย์	18
แผนกอาหารโคนม	25
แผนกผลิตน้ำเชื้อและพิสูจน์พันธุ์โคนม	28
การดำเนินงานด้านการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (CSR)	32
ความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก (MOU)	36
งานวิจัย/งานนวัตกรรม	38
ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน/แนวทางแก้ไข	44
สถานที่ติดต่อ/เบอร์โทรศัพท์	46

โครงสร้าง ฝ่ายวิจัยและพัฒนาการเลี้ยงโคนม

อ้างอิง: ข้อบังคับองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย ว่าด้วยการแบ่งส่วนงานและการกำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนงาน พ.ศ. 2562 ประกาศ ณ วันที่ 27 พฤศจิกายน 2562

อำนาจหน้าที่

ฝ่ายวิจัยและพัฒนาการเลี้ยงโคนม มีหัวหน้าฝ่าย (นักบริหาร 8) เป็นผู้รับผิดชอบ มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานจัดทำกลยุทธ์การขยายเขตการเลี้ยงโคนมของ อ.ส.ค. งานพัฒนาระบบสารสนเทศ งานศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประสิทธิภาพ งานผลิตสื่อสารสนเทศและวิชาการเพื่อเผยแพร่ งานจัดทำทะเบียนประวัติโคนม และทะเบียนเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม งานส่งเสริมและพัฒนาการเลี้ยงโคนมในภูมิภาคอาเซียน งานวางแผนการจัดฝึกอบรมการเลี้ยงโคนม งานจัดการศูนย์การเรียนรู้ฟาร์มโคนมครบวงจร งานวิจัยและพัฒนาการเลี้ยงโคนม งานความร่วมมือทางวิชาการ และวิจัยร่วมกับสถาบันการศึกษา และหน่วยราชการ งานศึกษาและพัฒนารูปแบบการจัดการฟาร์มโคนมอาหารสัตว์และการปรับปรุงพันธุ์โคนม เพื่อนำไปปฏิบัติให้เกิดผลดี แล้วจึงนำไปเผยแพร่ส่งเสริมให้แก่เกษตรกร นิสิต นักศึกษา และผู้สนใจ รวมถึงงานการผลิตน้ำเชื้อและการพิสูจน์พันธุ์โคนม และปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ และหรือผู้อำนวยการ

อ้างอิง: ข้อบังคับองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย ว่าด้วยการแบ่งส่วนงานและการกำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนงาน พ.ศ. 2562 ประกาศ ณ วันที่ 27 พฤศจิกายน 2562

อัตรากำลัง

กรอบอัตรากำลัง	พนักงาน (ระดับ)								พนักงานสัญญาจ้าง	พนักงานจ้างเหมา	รวม
	8	7	6	5	4	3	2	1			
ฝ่ายวิจัยและพัฒนาการเลี้ยงโคนม	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	3
กองพัฒนาการเลี้ยงโคนม	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
- แผนกพัฒนาการเลี้ยงโคนม	-	-	1	5	-	1	1	-	-	1	9
- แผนกถ่ายทอดเทคโนโลยีการเลี้ยงโคนม	-	-	1	3	3	2	-	-	-	3	12
- แผนกวิชาการโคนม	-	-	1	2	-	-	-	-	-	1	4
กองงานฟาร์ม	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
- แผนกฟาร์มอินทรีย์	-	-	-	3	3	6	3	-	14	10	39
- แผนกอาหารโคนม	-	-	1	3	-	8	4	5	-	15	36
- แผนกผลิตน้ำเชื้อและพิสูจน์พันธุ์โคนม	-	-	1	1	1	4	6	-	-	5	18
รวมทั้งสิ้น (คน)	1	3	6	17	7	21	14	5	14	35	123

(ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2564)

ผลการดำเนินงาน ฝ่ายวิจัยและพัฒนาการเลี้ยงโคนม

การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์และโครงการเชิงยุทธ

ฝ่ายวิจัยและพัฒนาการเลี้ยงโคนม ดำเนินงานโดยรับผิดชอบตัวชี้วัด ดังนี้

หัวข้อ 1.4 ความสำเร็จของการดำเนินงานส่งเสริมกิจการโคนม

1.4.1 จำนวนฟาร์มเกษตรกรโคนมที่เป็น Smart Farmer

รายการ KPI (น้ำหนัก 3%)	ค่าเกณฑ์วัตถุประสงค์					ผลการดำเนินงานประจำปีบัญชี 2564 (ราย)								
	1	2	3	4	5	ภาค					รวม	คะแนน		
						กลาง	ใต้	ตะวันออก เชียงใหม่	เหนือ ตอนล่าง	เหนือ ตอนบน				
จำนวน เกษตรกรโคนม ที่เป็น Smart Farmer (ฟาร์ม)	819	858	897	936	1,150	ข้อมูลจำนวนเกษตรกรโคนม (ฟาร์ม)						4,417	4.95	
						1,907	861	645	112	892				
						จำนวนเกษตรกรโคนมที่เป็น Smart Farmer สะสม ปี 2560-2564 (ฟาร์ม)								
						293	129	222	36	100	780			
						เป้าหมายการพัฒนาเกษตรกรสู่ Smart Farmer ปี 2564 (ฟาร์ม)								
						120	85	85	10	70	370			
						ผลการดำเนินงานเกษตรกรโคนมเป็น Smart Farmer เดือน ก.ย. 2564 (ฟาร์ม)								
						102	68	101	26	62	359			
						ผลการดำเนินงานการพัฒนาเกษตรกรโคนมเป็น Smart Farmer ทั้งหมด อดีต-ปัจจุบัน (ฟาร์ม)								
395	197	323	62	162	1,139									

หมายเหตุ: รายงานผลเป็นไตรมาส

หลักเกณฑ์คุณสมบัติ Smart Farmer (เกษตรกรปรารถเป็รื่อง)

ซึ่งอ้างอิงจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีดังนี้

1. เกษตรกรโคนมนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาช่วยในการจัดการฟาร์ม เช่น การใช้งาน Application, DIP, Zyan Dairy, ใโบโอเทคโนโลยี, การคัดเพศอสุจิ (Sperm Sexing) เป็นต้น
 2. เกษตรกรโคนมมีรายได้ผ่านเกณฑ์ตามกำหนดเป็นจำนวนเงิน 500,000 บาทขึ้นไป/ปี/ราย
 3. ฟาร์มเกษตรกรโคนมผ่านการรับรองมาตรฐานฟาร์มโคนม (Good Agricultural Practice : GAP)
- จำนวนฟาร์มเกษตรกรโคนมที่เป็น Smart Farmer ประจำปีบัญชี 2564 พิจารณาจากฟาร์มเกษตรกรโคนมที่อยู่ในความดูแลของ อ.ส.ค. ทั้ง 5 ภาค

1.4.2 จำนวนฟาร์มเกษตรกรโคนมที่ผ่านมาตรฐานฟาร์ม

รายการ KPI (น้ำหนัก 3%)	ค่าเกณฑ์วัดปีบัญชี					ผลการดำเนินงานประจำปีบัญชี 2564 (ราย)							
	1	2	3	4	5	ภาค					รวม	คะแนน	
						กลาง	ใต้	ตะวันออก เฉียงเหนือ	เหนือ ตอนล่าง	เหนือ ตอนบน			
จำนวนฟาร์ม เกษตรกรโคนม ที่ผ่าน มาตรฐานฟาร์ม (ฟาร์ม)	2,217	2,397	2,577 (ปี 2563)	2,757	2,937	ผลการดำเนินงานสะสมปี 2563 (ฟาร์ม)					2,577	4.37	
						846	370	500	99	762			
						เป้าหมายฟาร์มเกษตรกรที่ได้รับการรับรอง GAP ปี 2564 (ฟาร์ม)							
						150	95	95	-	20			360
						ผลการดำเนินงานฟาร์มเกษตรกรที่ได้รับการรับรอง GAP ปี 2564 (ฟาร์ม)							
						37	5	111	23	70			246
						จำนวนฟาร์มเกษตรกรที่ได้รับการรับรอง GAP สะสมทั้งหมด (ฟาร์ม)							
883	375	611	122	832	2,823								

หลักเกณฑ์คุณสมบัติฟาร์มเกษตรกรโคนมที่ผ่านมาตรฐานฟาร์ม

พิจารณาจากจำนวนฟาร์มเกษตรกรโคนมที่อยู่ในความดูแลของ อ.ส.ค. ทั้ง 5 ภาค ที่ผ่านมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practice : GAP) สำหรับฟาร์มโคนม ตามเกณฑ์ของกรมปศุสัตว์ โดยเป็นไปตามประกาศของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

1.4.3 ความสำเร็จในการพัฒนาฟาร์มตัวอย่างประสิทธิภาพสูง

รายการ KPI (น้ำหนัก 3%)	ค่าเกณฑ์วัดปีบัญชี					ผลการดำเนินงานประจำปีบัญชี 2564 (ราย)						
	1	2	3	4	5	ภาค					รวม	คะแนน
						กลาง	ใต้	ตะวันออก เฉียงเหนือ	เหนือ ตอนล่าง	เหนือ ตอนบน		
ความสำเร็จ ในการพัฒนา ฟาร์มตัวอย่าง ประสิทธิภาพสูง (ผ่านเกณฑ์ 7 ใน 9 ข้อ)	เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ 1,628 ฟาร์ม	เกษตรกรครบ 1,480 ฟาร์ม & ทบวงแผนงาน	ผ่านเกณฑ์ 7 ใน 9 ข้อ 755 ฟาร์ม	ผ่านเกณฑ์ 7 ใน 9 ข้อ 814 ฟาร์ม	ผ่านเกณฑ์ 7 ใน 9 ข้อ 918 ฟาร์ม	ฟาร์มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ					1,631	4.61
						840	249	392	102	48		
						จำนวนฟาร์มเกษตรกรที่ผ่านเกณฑ์ 7 ใน 9 ข้อ						
						481	161	182	24	29		

หมายเหตุ : ผู้อำนวยการเห็นชอบทบทวนแผนงาน ตามบันทึก กษ.1908/397 ลงวันที่ 15 ธ.ค 63

สำนักงาน อ.ส.ค.	จำนวนเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ปี 2564 (ราย)			จำนวนเกษตรกรที่ผ่านเกณฑ์การตัดสินเป็น ฟาร์มตัวอย่างประสิทธิภาพสูง 7 ใน 9 ข้อ ปี 2564 (ราย)		
	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน สะสม	เปรียบเทียบ (ร้อยละ)	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน สะสม	เปรียบเทียบ (ร้อยละ)
ภาคกลาง	840	840	100	500	481	96.20
ภาคใต้	300	249	83.00	170	161	94.71
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	338	392	115.98	190	182	95.79
ภาคเหนือตอนล่าง	100	102	102	28	24	85.71
ภาคเหนือตอนบน	50	48	96	30	29	96.67
รวม	1,628	1,631	100.18	918	877	95.53

หลักเกณฑ์การตัดสินฟาร์มเกษตรกรที่เป็นฟาร์มตัวอย่างประสิทธิภาพสูง

ดัชนีชี้วัดประสิทธิภาพฟาร์ม	หน่วย	เป้าหมาย
1. โคทดแทนต่อโคทั้งหมด	เปอร์เซ็นต์	≤40
2. แมโครีตต่อแม่โคทั้งหมด	เปอร์เซ็นต์	≥75
3. วันท้องว่าง	วัน	≤148
4. จำนวนครั้งที่ผสมติดของแม่โค	ครั้ง	≤3
5. ระยะเวลาตกูกเฉลี่ย	วัน	≤430
6. อายุโคสาวคลอดลูกตัวแรก	เดือน	≤31
7. ผลผลิตน้ำนมเฉลี่ย	กก./ตัว/วัน	≥11
8. อายุที่ผสมติดโคสาว	เดือน	≤21
9. น้ำนมดิบเกรด 4, 5 ในรอบปี	เปอร์เซ็นต์	≤10

ผลการดำเนินงานด้านกิจการโคนม ปี 2560-2564

เกณฑ์วัดผลการดำเนินงานด้านกิจการโคนม	ผลการดำเนินงานปี 2560- 2564				
	2560	2561	2562	2563	2564
1. จำนวนเกษตรกรโคนมที่เป็น Smart Farmer (ฟาร์ม)	342	471	589	780	1,139
2. จำนวนฟาร์มเกษตรกรโคนมที่ผ่านมาตรฐานฟาร์ม (ฟาร์ม)	1,381	1,746	2,183	2,577	2,823
3. ความสำเร็จในการพัฒนาฟาร์มตัวอย่างประสิทธิภาพสูง (ราย)					
- จำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ (ราย)	1,077	1,207	1,325	1,481	1,628
- จำนวนเกษตรกรที่ผ่านหลักเกณฑ์ฟาร์มตัวอย่าง ประสิทธิภาพสูง 7 ใน 9 ข้อ (ราย)	670	718	804	645*	877

หมายเหตุ : ปรับเป้าหมายจาก 918 ราย เป็น 650 ราย เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

ผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์และโครงการเชิงยุทธศาสตร์ ตามตัวชี้วัดซึ่งฝ่ายวิจัยและพัฒนากิจการเลี้ยงโคนมรับผิดชอบไม่เป็นไปตามเป้าหมาย เนื่องจาก

1. ผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ซึ่งภาครัฐได้มีมาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) เพื่อควบคุมและป้องกันการแพร่ระบาดของโรค ส่งผลต่อกิจกรรมการปฏิบัติงาน การติดต่อประสานงานหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และการหยุดกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้แผนการดำเนินงานไม่เป็นไปตามเป้าหมาย อาทิ การจัดอบรมเพื่อถ่ายทอดการใช้งานแอปพลิเคชันเพื่อช่วยในการจัดการฟาร์มเกษตรกร การอบรมเพื่อพัฒนาคุณภาพน้ำนมดิบฟาร์มเกษตรกร การจัดกิจกรรมเพื่อให้เกษตรกรผ่านการตรวจรับรองมาตรฐานฟาร์ม (GAP) และการออกตรวจเยี่ยมส่งเสริมให้คำแนะนำเกษตรกร

2. สถานการณ์โรคระบาดในโคนม เขตพื้นที่ส่งเสริม อ.ส.ค. ได้แก่ โรคปากและเท้าเปื่อย (FMD) และโรคล้มปี่ สกิน (Lumpy Skin Disease)

3. ข้อจำกัดในการใช้เทคโนโลยีของเกษตรกรส่วนใหญ่ เพื่อเข้าร่วมกิจกรรมให้ความรู้และการอบรมออนไลน์ ทำให้การดำเนินกิจกรรมพัฒนาฟาร์มเกษตรกรผ่านช่องทางออนไลน์ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย

ผลการดำเนินงาน แผนพัฒนาการเลี้ยงโคนม

มีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับ

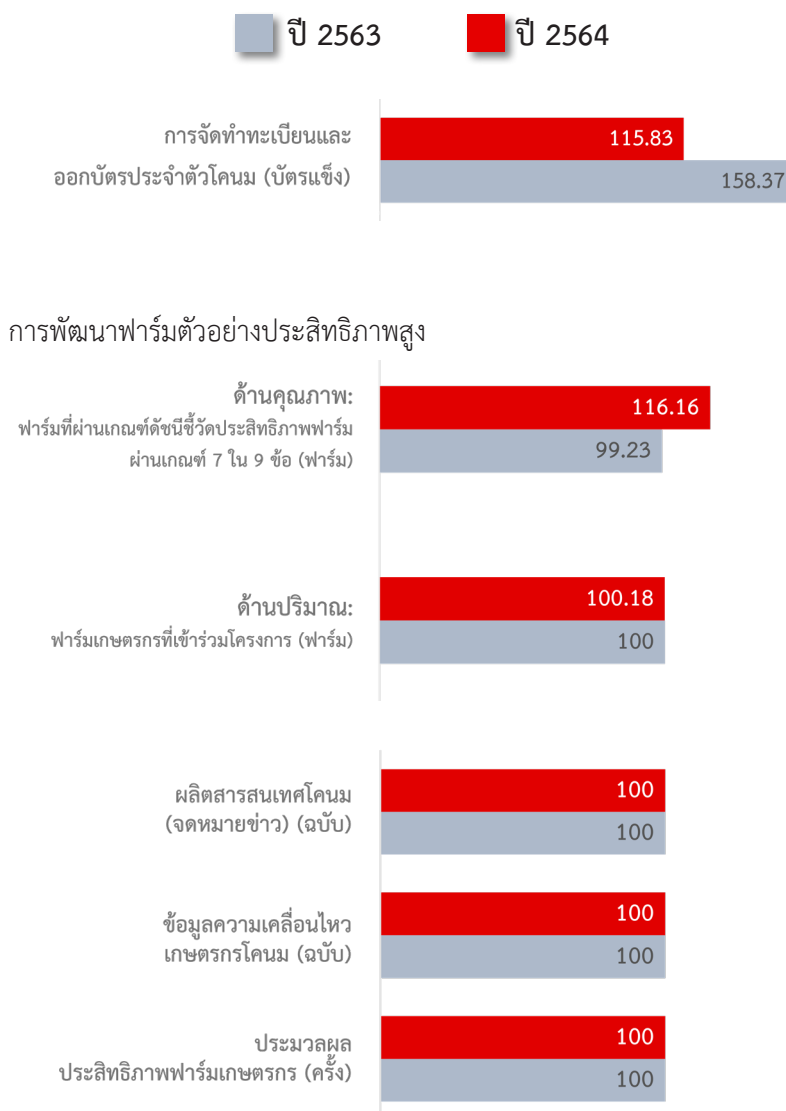
- งานศึกษาขยายพื้นที่การเลี้ยงโคนม
- งานพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศการเลี้ยงโคนม
- งานผลิตสื่อและสารสนเทศ เพื่อเผยแพร่แก่พนักงานในสายกิจการโคนม
- งานศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประสิทธิภาพของฟาร์ม
- งานทะเบียนประวัติโคนมและเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม
- งานโครงการส่งเสริมและพัฒนาการเลี้ยงโคนมในภูมิภาคอาเซียน
- งานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

โดยในปีงบประมาณ 2564 มีผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดของแผนพัฒนาการเลี้ยงโคนม ดังนี้

การดำเนินงาน	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	เปรียบเทียบกับเป้าหมาย (ร้อยละ)
1. การจัดทำทะเบียนและออกบัตรประจำตัวโคนม (บัตรแข็ง) (ใบ)	4,200	4,865	115.83
2. การพัฒนาฟาร์มตัวอย่างประสิทธิภาพสูง ด้านปริมาณ : ฟาร์มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ (ฟาร์ม)	1,628	1,631	100.18
ด้านคุณภาพ : ฟาร์มที่ผ่านเกณฑ์ดัชนีชี้วัด ประสิทธิภาพฟาร์ม ผ่านเกณฑ์ 7 ใน 9 ข้อ (ฟาร์ม)	755	755	116.16
3. ผลิตสารสนเทศโคนม (จดหมายข่าว) (ฉบับ)	12	12	100
4. ข้อมูลความเคลื่อนไหวเกษตรกรโคนม (ฉบับ)	12	12	100
5. ประมวลผลประสิทธิภาพฟาร์มเกษตรกร (ครั้ง)	12	12	100
6. การส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม 6.1 การพัฒนาเกษตรกรสู่ Smart Farmer		จำนวนเกษตรกรเป็น Smart Farmer สะสม จำนวน 1,139 ราย จากจำนวนเกษตรกรทั้งหมด 4,417 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.79	
6.2 การพัฒนาฟาร์มเกษตรกรได้รับการรับรอง มาตรฐานฟาร์ม (GAP)		จำนวนฟาร์มเกษตรกรได้รับ GAP สะสม จำนวน 2,823 ราย จากจำนวนฟาร์มเกษตรกรทั้งหมด 4,417 ราย คิดเป็นร้อยละ 63.91	

การดำเนินงาน	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	เปรียบเทียบกับเป้าหมาย (ร้อยละ)
6.3 โครงการวางระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศ ด้านกิจการโคนม อ.ส.ค.		- ติดตั้งระบบการบันทึกข้อมูลปริมาณน้ำนม (Milk Collection Center : MCC) สหกรณ์โคนมที่มี MOU ส่งน้ำนมให้อ.ส.ค. ภาคกลาง จำนวน 12 สหกรณ์ 15 จุดรับน้ำนมดิบ ภาคใต้ จำนวน 7 สหกรณ์ 8 จุดรับน้ำนมดิบ	
		- การพัฒนาระบบศูนย์กลางข้อมูลด้านกิจการโคนม อ.ส.ค. (Dairy Data Center : DDC) ให้เป็นองค์กรที่มีศักยภาพในการบริหารจัดการและเพื่อสร้างระบบ Big Data ของ อ.ส.ค. ณ ฝ่ายวิจัยและพัฒนาการเลี้ยงโคนม จำนวน 1 ศูนย์	

เปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับปีที่ผ่านมา (ร้อยละ)

ผลการดำเนินงาน แผนถ่ายถอดเทคโนโลยีการเลี้ยงโคนม

มีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับ

- งานกำหนดหลักสูตร และการจัดอบรมให้แก่เกษตรกร นิสิต นักศึกษา และผู้ที่สนใจ
- งานจัดทำวารสารโคนมและสื่อความรู้ทางวิชาการเพื่อเผยแพร่
- งานจัดนิทรรศการวิชาการเลี้ยงโคนม
- งานจัดการศูนย์การเรียนรู้ฟาร์มโคนมครบวงจร
- งานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

โดยในปีงบประมาณ 2564 มีผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดของแผนถ่ายถอดเทคโนโลยีการเลี้ยงโคนม ดังนี้

ด้านปริมาณ	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	เปรียบเทียบกับเป้าหมาย (ร้อยละ)
1. การฝึกอบรม	605	109	18.02
การเลี้ยงโคนม (ราย)	270	72	26.67
การฝึกงานนักศึกษา (ราย)	100	-	-
การตรวจซ่อมบำรุงรักษาเครื่องรีดนมโค (ราย)	135	37	27.41
การผสมเทียมโค (ราย)	100	-	-
2. เบ็ดเตล็ดอื่น ๆ			
หอพักฝึกอบรม (ราย)	260	135	51.92
จำหน่ายวารสารโคนม (เล่ม)	12,800	981	7.66
เงินสนับสนุนการจัดทำวารสารโคนม (ราย)	-	4	-
จำหน่ายคู่มือการเลี้ยงโคนม (เล่ม)	-	-	-
ค่าบริการห้องประชุม (ครั้ง)	-	-	-

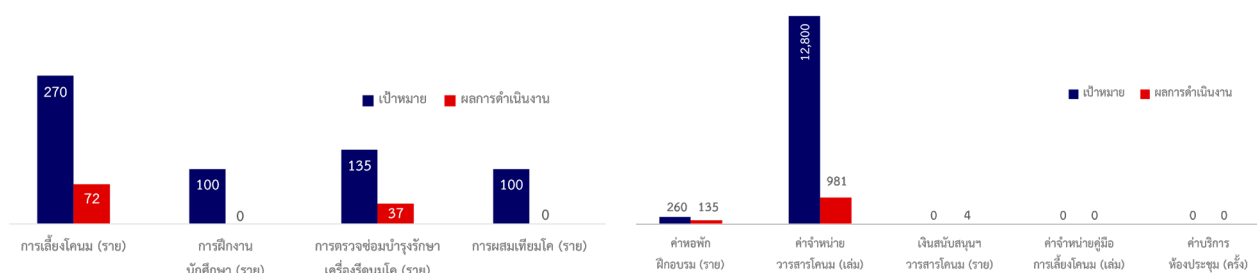
ด้านปริมาณ: การฝึกอบรมทั้งหมดสามารถดำเนินงานได้เพียงร้อยละ 18.02 ของเป้าหมาย เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้ต้องยกเลิกการรับสมัครและการฝึกอบรมทุกหลักสูตร ตั้งแต่เดือนเมษายนถึงเดือนกันยายน 2564 ซึ่งส่งผลต่อจำนวนผู้เข้าใช้บริการหอพักฝึกอบรม การจำหน่ายวารสารโคนม สามารถดำเนินงานได้ร้อยละ 7.66 ของเป้าหมาย เนื่องจากยังไม่ได้รับการชำระเงินค่าสมาชิกจากสหกรณ์โคนมต่าง ๆ โดยจะมีรายได้เข้าในปีงบประมาณถัดไป

ด้านมูลค่า (บาท)	เป้าหมายปี 2564 (บาท)			ผลการดำเนินงานปี 2564 (บาท)			เปรียบเทียบกับเป้าหมาย (ร้อยละ)		
	รายรับ	ค่าใช้จ่าย	ผลกำไร	รายรับ	ค่าใช้จ่าย	ผลกำไร	รายรับ	ค่าใช้จ่าย	กำไร
1. การฝึกอบรม	1,474,500	779,750	694,750	241,900	105,186.57	136,713.43	16.41	13.49	19.68
การเลี้ยงโคนม	810,000	373,500	436,500	216,000	93,022.65	122,977.35	26.67	24.91	28.17
การฝึกงานนักศึกษา	70,000	50,000	20,000	-	-	-	-	-	-
การตรวจสอบบำรุงรักษาเครื่องรีดนมโค	94,500	63,000	31,500	25,900	12,163.92	13,736.08	27.41	19.31	43.61
การผสมเทียมโค	500,000	293,250	206,750	-	-	-	-	-	-
2. เบ็ดเตล็ดอื่น ๆ	594,000	500,000	94,000	242,998	500,000	-257,002	40.91	100.00	-36.58
หอบหัดฝึกอบรม	110,000	-	110,000	33,390	-	33,390	30.35	-	30.35
จำหน่ายวารสารโคนม	384,000	500,000	-116,000	88,008	500,000	-411,992	22.92	100.00	-28.16
เงินสนับสนุนการจัดทำวารสารโคนม	100,000	-	100,000	121,600	-	121,600	121.60	-	121.60
จำหน่ายคู่มือการเลี้ยงโคนม	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ค่าบริการห้องประชุม	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวมทั้งสิ้น	2,068,500	1,279,750	788,750	484,898	605,186.57	-120,288.57	23.44	47.29	-15.25

ด้านมูลค่า: การฝึกอบรมมีผลกำไร 136,731.43 บาท คิดเป็นร้อยละ 19.68 ของเป้าหมาย เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้ต้องยกเลิกการรับสมัครและการฝึกอบรมทุกหลักสูตรตั้งแต่เดือนเมษายนถึงเดือนกันยายน 2564 ซึ่งส่งผลต่อรายได้ของหอบหัดฝึกอบรม กิจกรรมจำหน่ายวารสารโคนม เล่มละ 30 บาท แบ่งออกเป็น การพิมพ์เพื่อจำหน่าย 12,800 เล่ม/ปี (3,200 เล่ม/ฉบับ) ซึ่งยังไม่ได้รับชำระค่าสมาชิกวารสารโคนมจากสหกรณ์โคนม และการพิมพ์เพื่อการประชาสัมพันธ์ 2,000 เล่ม/ปี (500 เล่ม/ฉบับ)

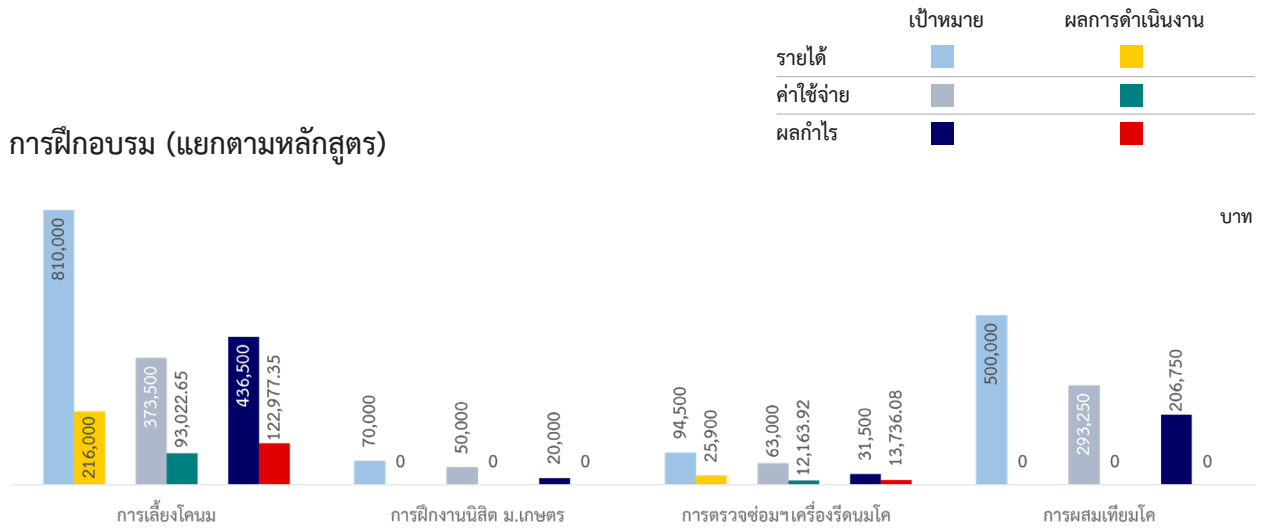
การดำเนินด้านปริมาณ ปีงบประมาณ 2564

การฝึกอบรม

เบ็ดเตล็ดอื่น ๆ

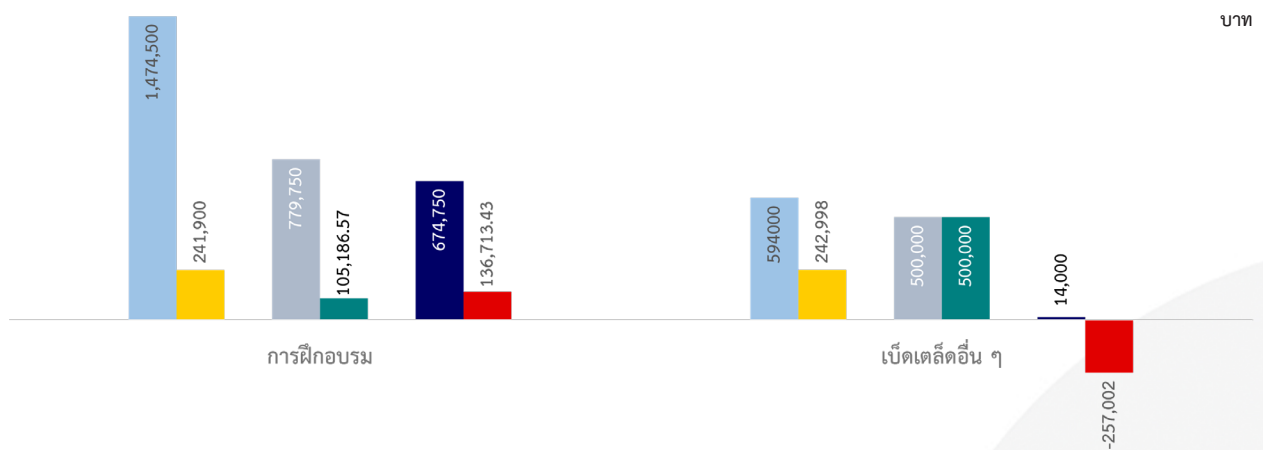
การดำเนินงานด้านมูลค่า ปีงบประมาณ 2564 (บาท)

เบ็ดเตล็ดอื่น ๆ (แยกตามกิจกรรม)

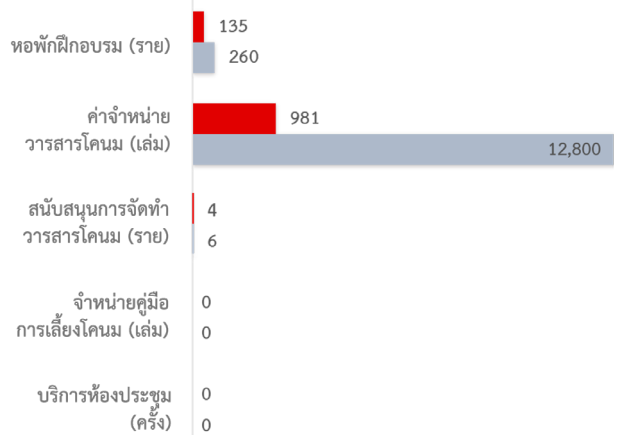
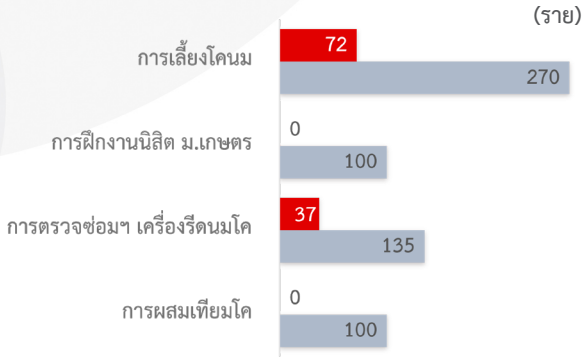
สรุปผลการดำเนินงานด้านมูลค่า ปีงบประมาณ 2564 (บาท)

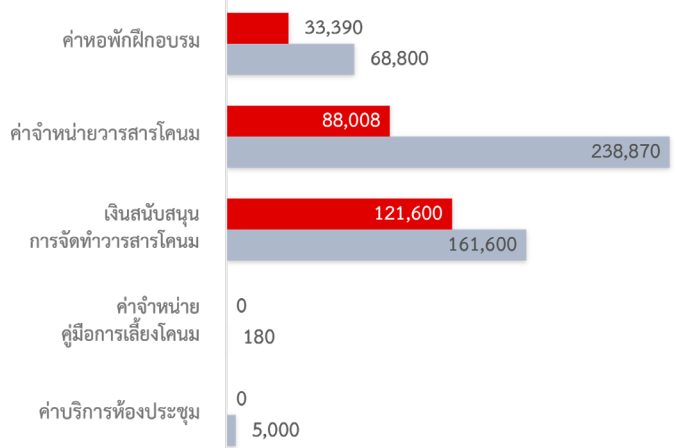
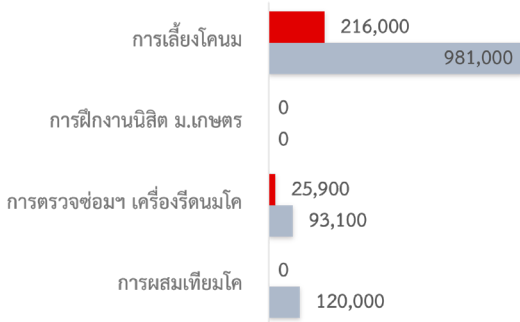
เปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับปีที่ผ่านมา

ปี 2563 ปี 2564

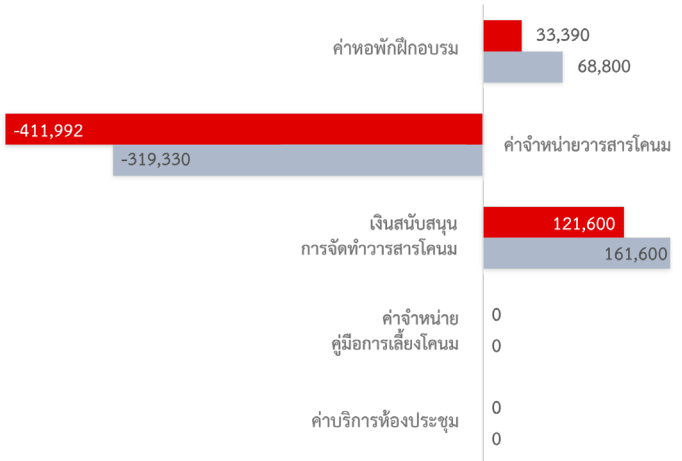
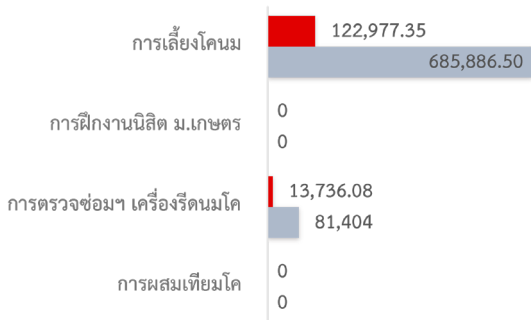
ด้านปริมาณ

ด้านมูลค่า (บาท)

ด้านผลกำไร (บาท)

ผลการดำเนินงาน แผนวิชาการโคนม

มีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับ

- งานความร่วมมือ และการรวบรวมผลงานวิชาการ งานวิจัย ความรู้ต่าง ๆ ด้านการเลี้ยงโคนมทั้งในและต่างประเทศ
- งานศึกษา ค้นคว้า และกลั่นกรอง งานวิจัยและพัฒนาด้านการเลี้ยงโคนม
- งานจัดการความรู้และนวัตกรรมด้านการเลี้ยงโคนม
- งานการศึกษาและพัฒนาระบบการวิจัยและนวัตกรรมด้านการเลี้ยงโคนม
- งานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

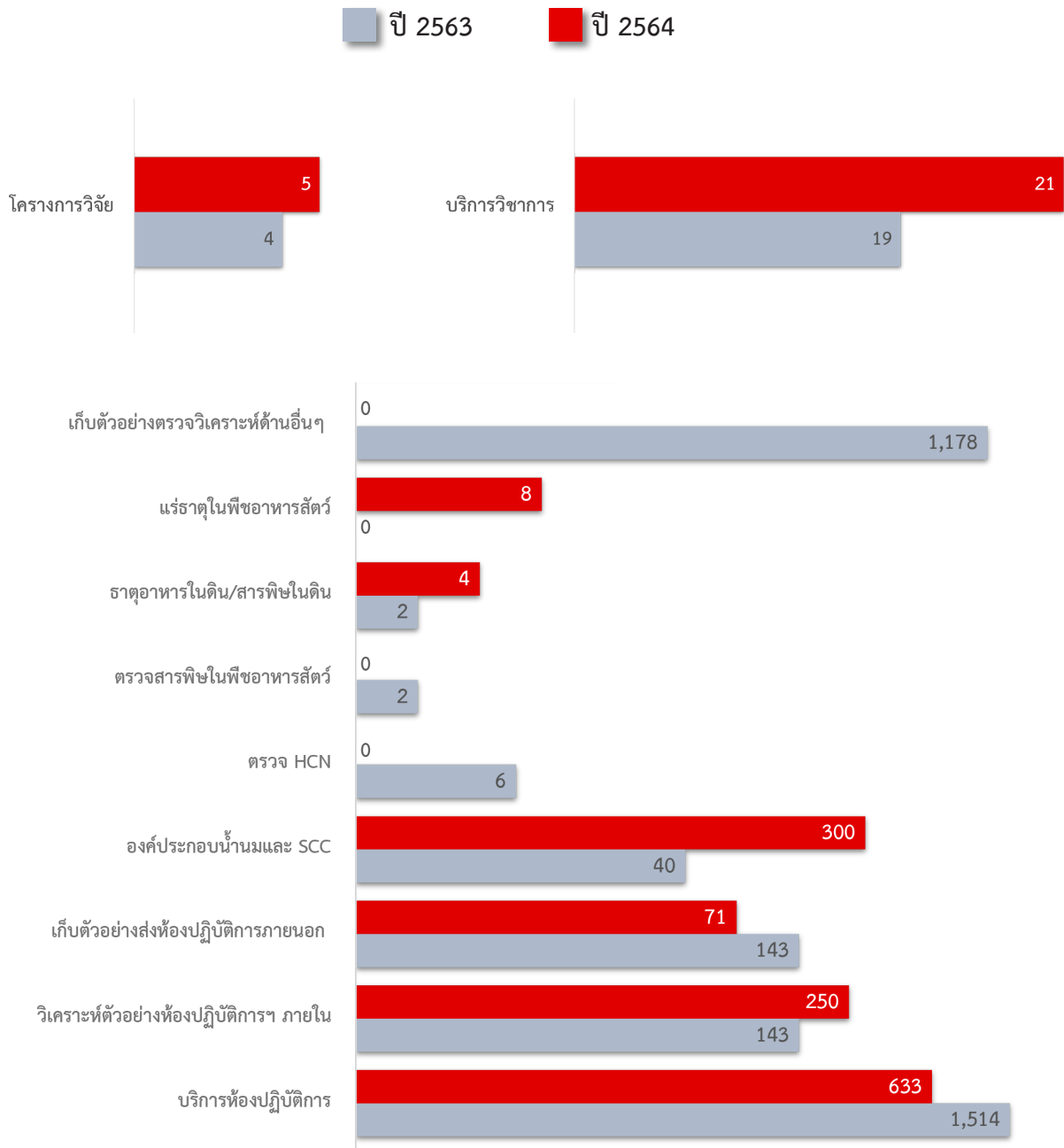
โดยในปีงบประมาณ 2564 มีผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดของแผนวิชาการโคนม ดังนี้

การดำเนินงาน	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	รายละเอียด
1. โครงการวิจัย	3 โครงการ	5 โครงการ	<ol style="list-style-type: none"> 1. การศึกษาผลของการเสริมโมโนลอรินในอาหารโครีดนม ต่อการเกิดโรคเต้านมอักเสบ 2. ผลของการเสริมมันเส้นในหญ้าเนเปียร์หมักต่อคุณภาพการหมัก ผลผลิต และคุณภาพน้ำนมดิบในสหกรณ์โคนมไทยมิลค์ จำกัด 3. การศึกษาผลผลิตและคุณภาพของถั่วอัลฟาฟาในชุดดินมวกเหล็กภายใต้ระบบเกษตรอินทรีย์ 4. การปรับปรุงคุณภาพพืชอาหารสัตว์และจัดสัดส่วนอาหารหยาบ อาหารข้น ที่เหมาะสมเพื่อเพิ่มสมรรถนะการผลิตและคุณภาพน้ำนมในฟาร์มโคนมรายย่อยพื้นที่ส่งเสริมการเลี้ยงโคนม อ.ส.ค. 5. เปรียบเทียบผลของระยะการหย่านมต่อสมรรถนะการเจริญเติบโตหลังหย่านมของลูกโคเพศเมีย (โครงการต่อเนื่อง)

โครงการวิจัย: ในปีงบประมาณ 2564 แผนวิชาการโคนม มีโครงการวิจัย รวมทั้งสิ้น 5 โครงการ แบ่งเป็นโครงการวิจัยที่เสร็จสิ้นรวม 4 โครงการ และโครงการวิจัยต่อเนื่องในปีงบประมาณ 2565 จำนวน 1 โครงการ

การดำเนินงาน	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	รายละเอียด
2. บริการห้องปฏิบัติการ	240 ตัวอย่าง	633 ตัวอย่าง	1. ตรวจ % วัตถุแห้งของอาหาร 2. ตรวจขนาดชิ้นส่วนอาหาร TMR 3. ตรวจค่าความเป็นกรด-ด่างของอาหารหมัก 4. ตรวจการทำงานของรังไข่ (นํ้านม) 5. ตรวจปริมาณฮอร์โมนโปรเจสเตอโรนในนํ้านม
2.1 ตรวจวิเคราะห์คุณภาพอาหารสัตว์ (ห้องปฏิบัติการโภชนศาสตร์สัตว์เคี้ยวเอื้อง แผนกวิชาการโคนม ฝ่ายวิจัยฯ)	-	250 ตัวอย่าง	ตัวอย่างวัตถุดิบอาหารสัตว์ และอาหารสัตว์ที่ผลิตในหน่วยงาน อ.ส.ค.
2.2 เก็บตัวอย่างส่งห้องปฏิบัติการภายนอก			-
• คุณค่าทางโภชนะ (วัตถุดิบอาหารสัตว์/อาหารสัตว์)	-	71 ตัวอย่าง	
• องค์ประกอบนํ้านมและ SCC	-	300 ตัวอย่าง	
• ตรวจ HCN	-	-	
• ตรวจสารพิษในพืชอาหารสัตว์	-	-	
• ธาตุอาหารในดิน/สารพิษในดิน	-	4 ตัวอย่าง	
• แร่ธาตุในพืชอาหารสัตว์	-	8 ตัวอย่าง	
2.3 เก็บตัวอย่างตรวจวิเคราะห์ด้านอื่น ๆ	-	-	-
3. บริการวิชาการ	-	21 ครั้ง	1. หลักสูตรการเลี้ยงโคนม 13 ครั้ง มีผู้เข้ารับการอบรม รวม 72 คน 2. โครงการส่งเสริมความรู้ด้านการเลี้ยงโคนมในสถานศึกษา จำนวน 4 ครั้ง มีผู้เข้ารับการอบรม รวม 19 คน 3. การอบรมเชิงปฏิบัติการ การจัดการอาหารเพื่อเพิ่มสมรรถนะการผลิต ภายใต้โครงการวิจัย การปรับปรุงคุณภาพพืชอาหารสัตว์ฯ จำนวน 4 ครั้ง มีผู้เข้ารับการอบรม รวม 168 คน
4. งานประชุมวิชาการ	1 ครั้ง	งดจัดกิจกรรม	เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

เปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับปีที่ผ่านมา

การบริการวิชาการ: เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลให้ต้องปรับรูปแบบการบริการวิชาการด้านการอบรมเป็นการติดตามผลการดำเนินงานและให้คำแนะนำผ่านแอปพลิเคชัน Line และ Google Meeting

งานประชุมวิชาการ: เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จึงงดจัดกิจกรรม

ผลการดำเนินงาน

แผนกฟาร์มอินทรีย์

มีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับ

- การศึกษาและพัฒนาในเรื่องเกี่ยวกับการเลี้ยงโคนม เช่น อาหารโคนม และการจัดการฟาร์ม เพื่อเป็นแนวทางในการเผยแพร่แก่เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม และพนักงาน อ.ส.ค.
- งานเลี้ยงดูโคนม โคทดแทน และโคนมอินทรีย์ของ อ.ส.ค.
- งานสนับสนุนงานวิจัยทดลองและความร่วมมือทางวิชาการด้านการเลี้ยงโคนมและฟิสิกส์พันธุโคนม
- งานสนับสนุนงานฝึกอบรม/ฝึกงานนิสิต นักศึกษา จากสถาบันการศึกษาต่างๆ รวมถึงเกษตรกรและบุคคลทั่วไป
- งานสนับสนุนการออกนิทรรศการร่วมกับหน่วยงานภายใน อ.ส.ค.
- งานสนับสนุนการดำเนินงานของฝ่ายท่องเที่ยวเชิงเกษตร อ.ส.ค.
- งานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

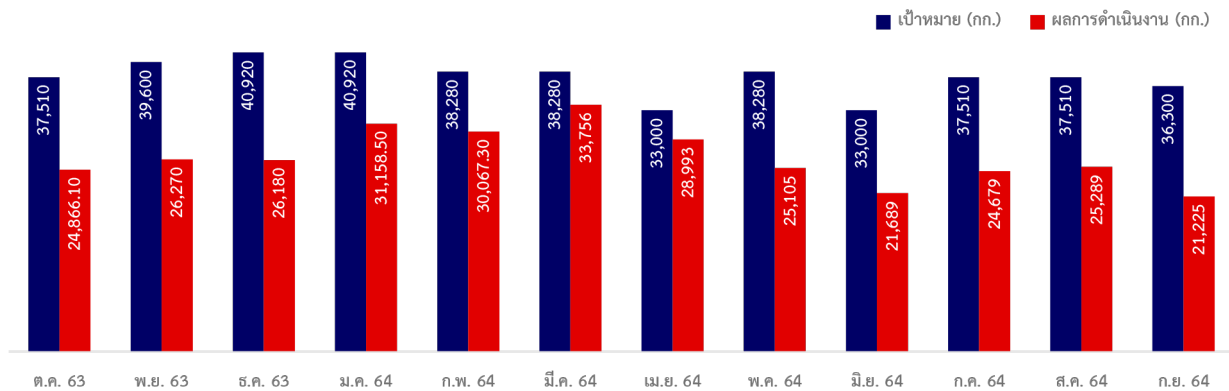
โดยในปีงบประมาณ 2564 มีผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดของแผนกฟาร์มอินทรีย์ ดังนี้

รายการ	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	เปรียบเทียบกับเป้าหมาย (ร้อยละ)
1. ปริมาณน้ำนมที่ผลิตได้รวม (กก.)	442,750	319,277.40	72.11
มูลค่า (บาท)	11,201,575	5,835,730	52.10
1.1 ปริมาณน้ำนมที่ผลิตได้จากคอก 1962 (กก.)	322,000	199,605	61.99
ร้อยละของน้ำนมที่ผลิตได้ (%)	72.73	62.52	85.96
มูลค่า (บาท)	8,146,600	4,886,466	59.98
1.2 ปริมาณน้ำนมที่ผลิตได้จากคอกฝึกอบรม (กก.)	120,750	119,672.40	99.11
ร้อยละของน้ำนมที่ผลิตได้ (%)	27.27	37.48	137.43
มูลค่า (บาท)	3,054,975	2,896,284	94.81

รายการ	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	เปรียบเทียบกับเป้าหมาย (ร้อยละ)
2. ส่งมอบโรงงานนม อ.ส.ค.รวม (กก.) (คอก 1962 และคอกฝีกอบรม)	376,338	211,600	56.23
ร้อยละของน้ำนมที่ผลิตได้ (%)	85.00	66.27	77.97
มูลค่า (บาท) (28 บาท/กก.) ยกเว้น ส.ค.-ก.ย.64 (25 บาท/กก.)	10,537,450	5,835,730	55.38
2.1 คอก 1962 (นมส่งโรงงาน)	273,700	132,920	48.56
ร้อยละของน้ำนมที่ผลิตได้ (%)	85.00	66.59	78.34
มูลค่า (บาท)/โรงงานตีราคา	7,663,600	3,659,270	47.75
2.2 คอกฝีกอบรม (นมส่งโรงงาน R&D)	102,638	78,680	76.66
ร้อยละของน้ำนมที่ผลิตได้ (%)	85.00	65.75	77.35
มูลค่า (28.00 บาท/กก.)	2,873,850	2,176,460	75.73
3. น้ำนมดีเลี้ยงลูกโค (กก.)	-	49,452	-
ร้อยละของน้ำนมที่ผลิตได้ทั้งหมด (%)	-	15.49	-
มูลค่า (บาท) (28 บาท/กก.) ยกเว้น ส.ค.-ก.ย.64 (25 บาท/กก.)	-	1,364,766	-
3.1 คอก 1962	-	31,762.00	-
ร้อยละของน้ำนมที่ผลิตได้ (%)	-	15.91	-
มูลค่า (บาท) (28 บาท/กก.) ยกเว้น ส.ค.-ก.ย.64 (25 บาท/กก.)	-	877,966	-
3.2 คอกฝีกอบรม	-	17,690	-
ร้อยละของน้ำนมที่ผลิตได้ (%)	-	14.78	-
มูลค่า (บาท) (28 บาท/กก.) ยกเว้น ส.ค.-ก.ย.64 (25 บาท/กก.)	-	486,800	-

รายการ	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	เปรียบเทียบกับเป้าหมาย (ร้อยละ)
4. น้านมเสื่อมคุณภาพ (กก.)	57,558	50,389.10	87.54
ร้อยละของน้านมที่ผลิตได้ทั้งหมด (%)	13	15.79	121.46
มูลค่า (บาท) (10 บาท/กก.)	575,575	503,891.00	87.55
4.1 คอก 1962	41,860	29,238	69.85
ร้อยละของน้านมที่ผลิตได้ (%)	13.00	14.65	112.68
มูลค่า (บาท) (10 บาท/กก.)	418,600	292,380	69.85
4.2 คอกฟีกอบรม	15,698	21,151.10	134.74
ร้อยละของน้านมที่ผลิตได้ (%)	13.00	17.67	135.95
มูลค่า (บาท) (10 บาท/กก.)	156,975	211,511	134.74
5. นมน้าเหลือง	8,855.00	7,836.30	88.50
ร้อยละของน้านมที่ผลิตได้ทั้งหมด (%)	2	2.45	122.72
มูลค่า (บาท) (10 บาท/กก.)	88,550.00	78,363.00	88.50
5.1 คอก 1962	6,440.00	5,685.00	88.28
ร้อยละของน้านมที่ผลิตได้ (%)	2.00	2.85	142.41
มูลค่า (บาท) (10 บาท/กก.)	64,400.00	56,850.00	88.28
5.2 คอกฟีกอบรม	2,415.00	2,151.30	89.08
ร้อยละของน้านมที่ผลิตได้ (%)	2.00	1.80	89.88
มูลค่า (บาท) (10 บาท/กก.)	24,150.00	21,513.00	89.08
6. จำหน่ายโคเพศผู้ (ตัว)	72.00	52.00	72.22
รายได้ (บาท)	108,000.00	222,830.00	206.32
7. จำหน่ายโคหมดสภาพ (ตัว)	24.00	74.00	308.33
รายได้ (บาท)	288,000.00	1,868,109.00	648.65
8. จำหน่ายโคตาย (ตัว)	-	17.00	-
รายได้ (บาท)	-	131,540.00	-

ปริมาณการผลิตน้ำนมรวม (กิโลกรัม)

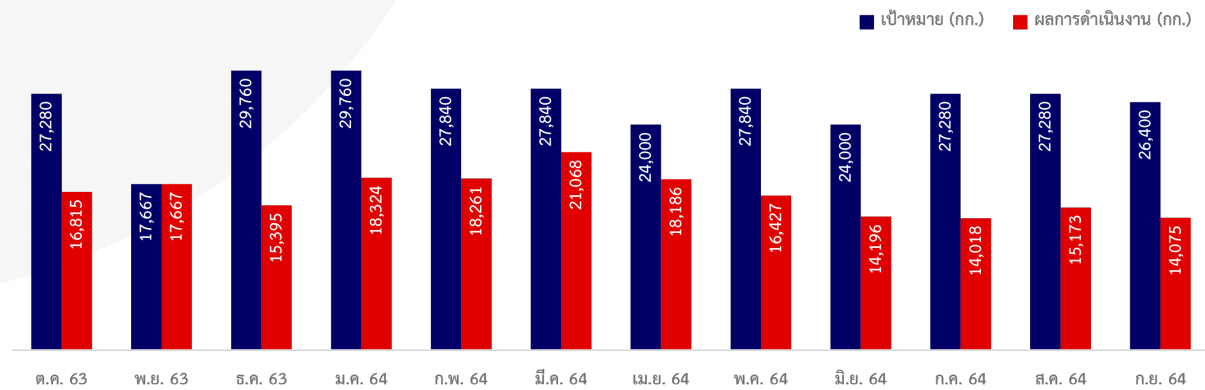
รายการ	ต.ค. 63	พ.ย. 63	ธ.ค. 63	ม.ค. 64	ก.พ. 64	มี.ค. 64	เม.ย. 64	พ.ค. 64	มิ.ย. 64	ก.ค. 64	ส.ค. 64	ก.ย. 64	รวม	เฉลี่ย
เป้าหมาย (กก.)	37,510	39,600	40,920	40,920	38,280	38,280	33,000	38,280	33,000	37,510	37,510	36,300	451,110	37,592.50
ผลการดำเนินงาน (กก.)	24,866.10	26,270	26,180	31,158.50	30,067.30	33,756	28,993	25,105	21,689	24,679	25,289	21,225	319,277.90	26,606.49
เปรียบเทียบกับเป้าหมาย (%)	66.29	66.34	63.98	76.14	78.55	88.18	87.86	65.58	65.72	65.79	67.42	58.47	84.89	84.89

มูลค่าน้ำนมที่ผลิตได้ (บาท)

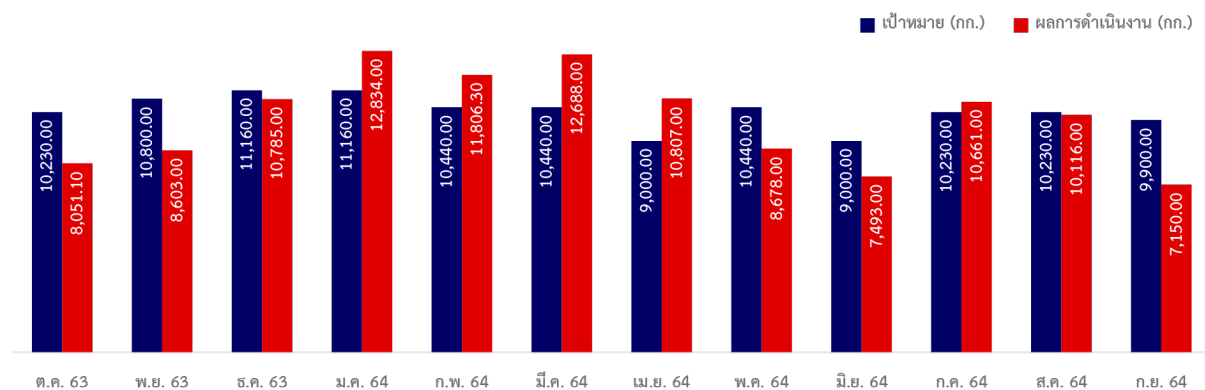
มูลค่าน้ำนมที่ผลิตได้	เป้าหมาย (บาท)	ผลการดำเนินงาน (บาท)	เปรียบเทียบกับเป้าหมาย (%)
คอก 1962	8,146,600	4,886,466	59.98
คอกฝึกอบรม	3,054,975	2,896,284	94.81
รวม	11,201,575	7,782,750	69.48
รวมเฉลี่ย/เดือน	933,465	648,562.50	69.48

ปริมาณการผลิตน้ำนมคอก 1962 (กิโลกรัม)

รายการ	ต.ค. 63	พ.ย. 63	ธ.ค. 63	ม.ค. 64	ก.พ. 64	มี.ค. 64	เม.ย. 64	พ.ค. 64	มิ.ย. 64	ก.ค. 64	ส.ค. 64	ก.ย. 64	รวม	เฉลี่ย
เป้าหมาย (กก.)	27,280	17,667	29,760	29,760	27,840	27,840	24,000	27,840	24,000	27,280	27,280	26,400	316,947	26,412.25
ผลการดำเนินงาน (กก.)	16,815	17,667	15,395	18,324	18,261	21,068	18,186	16,427	14,196	14,018	15,173	14,075	199,605	16,633.75
เปรียบเทียบกับเป้าหมาย (%)	61.64	100.00	51.73	61.57	65.59	75.68	75.78	59.01	59.15	51.39	55.62	53.31	84.89	84.89

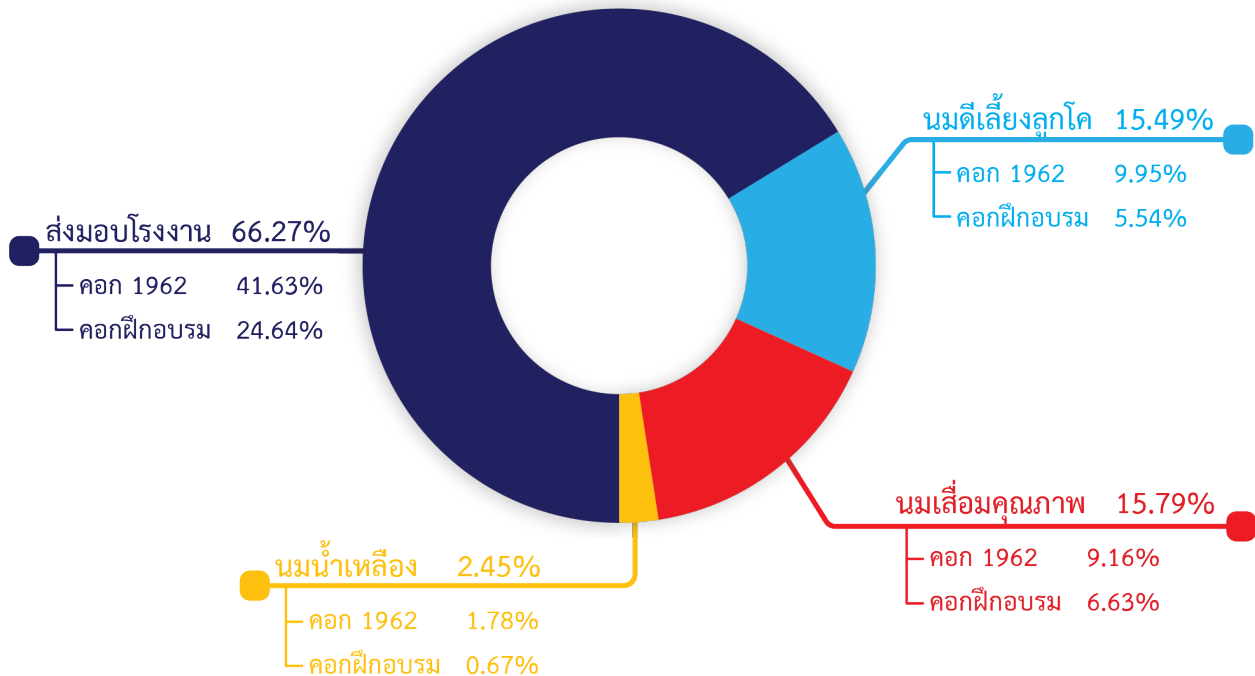
ปริมาณการผลิตน้ำนมคอกฝักอบรม (กิโลกรัม)

รายการ	ต.ค. 63	พ.ย. 63	ธ.ค. 63	ม.ค. 64	ก.พ. 64	มี.ค. 64	เม.ย. 64	พ.ค. 64	มิ.ย. 64	ก.ค. 64	ส.ค. 64	ก.ย. 64	รวม	เฉลี่ย
เป้าหมาย (กก.)	10,230	10,800	11,160	11,160	10,440	10,440	9,000	10,440	9,000	10,230	10,230	9,900	123,030	10,252.50
ผลการดำเนินงาน (กก.)	8,051.10	8,603	10,785	12,834	11,806.30	12,688	10,807	8,678	7,493	10,661	10,116	7,150	119,672.40	9,972.70
เปรียบเทียบกับเป้าหมาย (%)	78.70	79.66	96.64	115.00	113.09	121.53	120.08	83.12	83.26	104.21	98.89	72.22	84.89	84.89

สัดส่วนของน้ำนมที่ผลิตได้รวม (ร้อยละ)

จากปริมาณน้ำนมที่ผลิตได้ทั้งหมดรวม 319,277.40 กิโลกรัม สามารถแบ่งสัดส่วนของน้ำนมทั้งหมดได้ ดังนี้

ปริมาณน้ำนมที่ผลิตได้รวม ในปีงบประมาณ 2564 จำนวน 319,277.40 กก. คิดเป็นร้อยละ 72.11 แบ่งเป็น ปริมาณน้ำนมที่ส่งโรงงาน จำนวน 211,600 กก. คิดเป็นร้อยละ 56.23 ซึ่งปริมาณน้ำนมที่ผลิตได้มีปริมาณต่ำกว่าเป้าหมาย เนื่องจากในปี 2563 แผนกฟาร์มอินทรีย์ประสบปัญหาด้านอัตราการผสมติดของโคสาวและแม่โค ทั้งนี้ทางแผนกฯ ได้เร่งดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยการจัดโปรแกรมล้างตรวจระบบสืบพันธุ์ด้วยเครื่องอัลตราซาวด์เพื่อที่จะได้วินิจฉัยสาเหตุของปัญหาได้แม่นยำและถูกต้องมากขึ้น จากปัญหาดังกล่าวส่งผลให้ในปี 2564 มีจำนวนแม่โครีดนมต่ำกว่าที่คาดการณ์ไว้ อีกทั้งหลังคาของคอกพักโคเกิดการชำรุดเสียหายจากพายุฤดูร้อนในช่วงเดือนเมษายน 2564 ทำให้แม่โครีดนมต้องอยู่กันอย่างแออัด มีพื้นที่ในการพักผ่อนไม่เพียงพอส่งผลกระทบต่อปริมาณผลผลิตน้ำนมที่ได้ในปี 2564

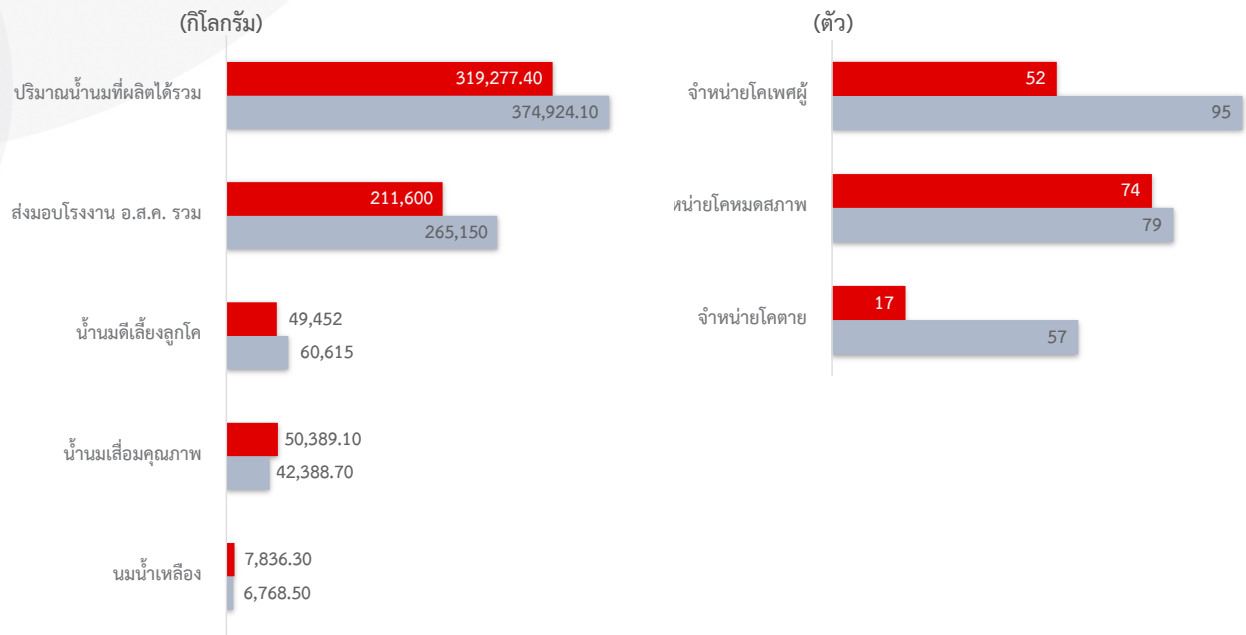
หมายเหตุ

- นมดีเลี้ยงลูกโค คือ น้ำนมส่วนหนึ่งจากน้ำนมที่ผลิตได้ทั้งหมด แบ่งใช้เพื่อเลี้ยงลูกโคทุกประเภทที่มีอายุตั้งแต่ 5 วัน ถึง 3 เดือน
- นมเสื่อมคุณภาพ คือ นมที่ไม่เหมาะแก่การบริโภค อาทิ น้ำนมที่ได้จากโคนมซึ่งเป็นเต้านมอักเสบ โคนมที่ได้รับยาบางประเภทซึ่งส่งผลกับคุณภาพน้ำนมดิบ โดยน้ำนมเสื่อมคุณภาพจะถูกนำส่งให้ฝ่ายท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพื่อนำไปผลิตปุ๋ยนมสด
- นมน้ำเหลือง คือ น้ำนมจากแม่โคแรกคลอดสำหรับให้ลูกโคแรกเกิด โดยจะมีระยะเวลา 3-5 วัน หลังคลอด

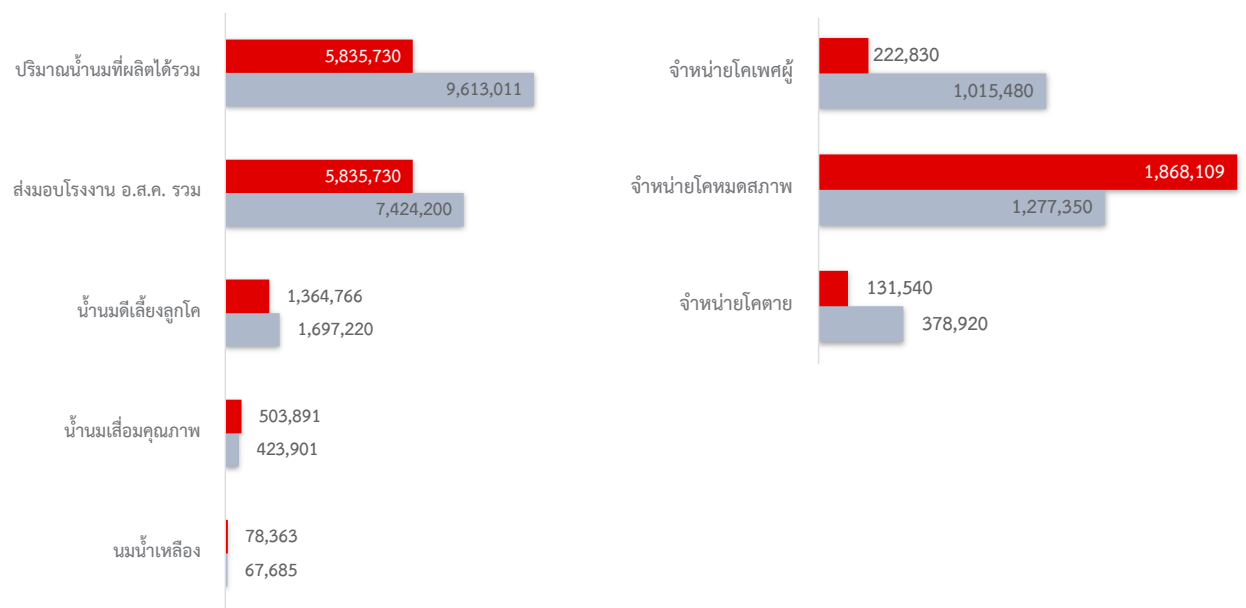
เปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับปีที่ผ่านมา

■ ปี 2563 ■ ปี 2564

เปรียบเทียบด้านปริมาณ

เปรียบเทียบด้านมูลค่า (บาท)

ผลการดำเนินงาน แผนอาหารโคนม

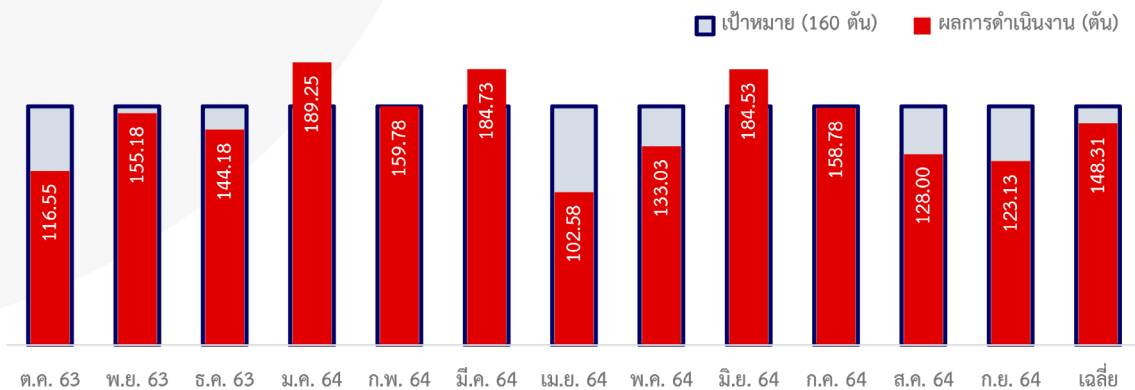
มีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับ

- งานการศึกษาและพัฒนาในเรื่องอาหารโคนม พืชอาหารสัตว์ แร่ธาตุ อาหารเสริม และวิตามิน เช่น การจัดการแปลงพืชอาหารสัตว์ การเลือกปลูกพืชอาหารสัตว์ที่เหมาะสมในแต่ละพื้นที่ เพื่อเป็นแนวทางในการเผยแพร่แก่เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมและพนักงาน อ.ส.ค.
- งานผลิตพืชอาหารสัตว์ เพื่อใช้เลี้ยงโคโคนมของ อ.ส.ค. งานผลิตอาหารข้น แร่ธาตุ อาหารเสริมและวิตามิน เพื่อใช้เลี้ยงโค อ.ส.ค. และเพื่อให้ฝ่ายส่งเสริมการเลี้ยงโคนม ดำเนินการด้านการจำหน่าย
- งานจัดการและบำรุงรักษาแปลงพืชอาหารสัตว์ให้อยู่ในสภาพดี
- งานระบบชลประทานแปลงหญ้าและแปลงพืชอาหารสัตว์ และการใช้ประโยชน์จากน้ำเสียโรงงานนม
- งานผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อใช้บำรุงแปลงพืชอาหารสัตว์และเพื่อการจัดจำหน่าย
- งานศึกษาพันธุ์พืชอาหารสัตว์ต่างๆ และพืชอินทรีย์
- งานซ่อม/บำรุงรักษาเครื่องจักรกลการเกษตร
- งานสนับสนุนงานฝึกอบรม/ฝึกงานนิสิต นักศึกษาจากสถาบันการศึกษาต่างๆ
- งานศึกษา ผลิต และเป็นศูนย์การเรียนรู้การผลิต อาหารผสมรวม (TMR) เพื่อเป็นตัวอย่างแก่เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม และผู้สนใจทั่วไป
- งานสนับสนุนความร่วมมือทางวิชาการด้านพืชอาหารสัตว์ อาหารข้น แร่ธาตุ อาหารเสริมและวิตามิน
- งานสนับสนุนการดำเนินงานของฝ่ายท่องเที่ยวเชิงเกษตร อ.ส.ค.
- งานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

โดยในปีงบประมาณ 2564 มีผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดของแผนอาหารโคนม ดังนี้

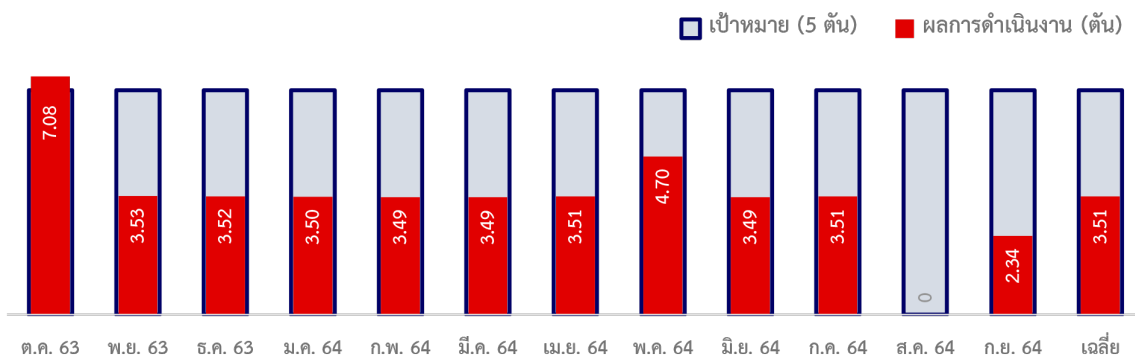
รายการ	เป้าหมาย (ตัน/ปี)	ผลการดำเนินงาน (ตัน/ปี)	คิดเป็นร้อยละ
กิจกรรมผลิตแร่ธาตุ	1,980	1,821.81	92.01
ผลิตแร่ธาตุ	1920	1,779.68	92.69
ผลิตพรีมิกซ์	60	42.125	70.21
กิจกรรมผลิตอาหารหยาบ	11,140	13,113.77	117.72
ผลิตหญ้าแห้ง	9000	10,208.00	113.42
ผลิตหญ้าสด	540	1,737.77	321.81
ผลิตหญ้าหมัก	1600	1,168.00	73.00

ปริมาณการผลิตแร่ธาตุ ปีงบประมาณ 2564 (ตัน)

รายการ	ต.ค.63	พ.ย.63	ธ.ค.63	ม.ค.64	ก.พ.64	มี.ค.64	เม.ย.64	พ.ค.64	มิ.ย.64	ก.ค.64	ส.ค.64	ก.ย.64	เฉลี่ย	รวม
เป้าหมาย (ตัน)	160	160	160	160	160	160	160	160	160	160	160	160	160	1,920
ผลการดำเนินงาน (ตัน)	116.55	155.18	144.18	189.25	159.78	184.73	102.58	133.03	184.53	158.78	128.00	123.13	148.31	1,779.68
เปรียบเทียบกับเป้าหมาย (%)	90.11	96.98	90.11	118.28	99.86	115.45	64.11	83.14	115.33	99.23	80.00	76.95	94.13	92.69

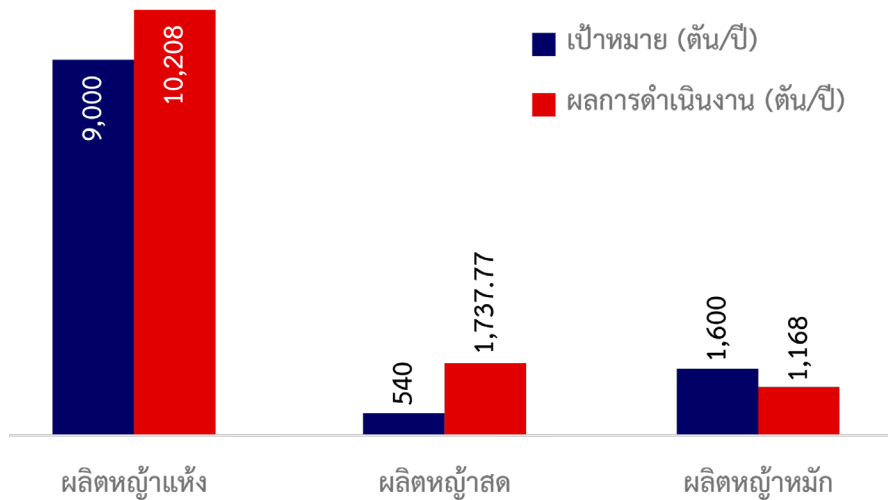
ปริมาณการผลิตฟอสฟอรัส ปีงบประมาณ 2564 (ตัน)

รายการ	ต.ค. 63	พ.ย. 63	ธ.ค. 63	ม.ค. 64	ก.พ. 64	มี.ค. 64	เม.ย. 64	พ.ค. 64	มิ.ย. 64	ก.ค. 64	ส.ค. 64	ก.ย. 64	เฉลี่ย	รวม
เป้าหมาย (ตัน)	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	60
ผลการดำเนินงาน (ตัน)	7.08	3.53	3.52	3.50	3.49	3.49	3.51	4.70	3.49	3.51	0	2.34	3.51	42.13
เปรียบเทียบกับเป้าหมาย (%)	141.50	70.50	70.30	70.00	69.80	69.70	70.10	93.90	69.80	70.10	0	46.80	70.21	842.5

กิจกรรมผลิตแร่ธาตุ: ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย เนื่องจากปริมาณการสั่งซื้อแร่ธาตุของสหกรณ์โคนมต่าง ๆ ไม่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จึงต้องมีการปรับลดปริมาณการผลิต อีกทั้งสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่วนการผลิตฟอสฟอรัสเนื่องจากราคาจำหน่ายที่ค่อนข้างสูง แต่มีปริมาณการซื้อไม่สูงมาก จึงทำให้การผลิตในแต่ละเดือนไม่ถึงเป้าหมาย

ปริมาณการผลิตอาหารหยาบ ปีงบประมาณ 2564 (ตัน/ปี)

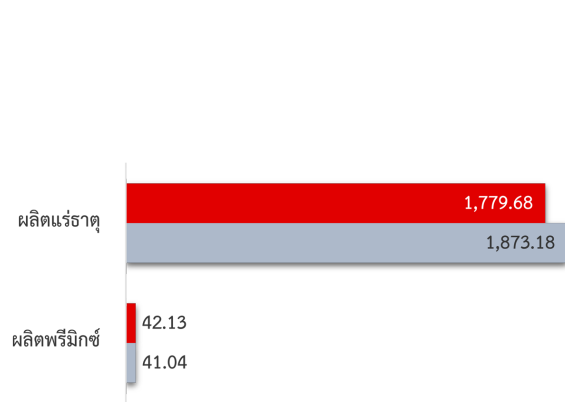

กิจกรรมผลิตอาหารหยาบ: การผลิตหญ้าหมักไม่เป็นไปตามเป้าหมาย เนื่องจากหญ้าสัดในปีงบประมาณ 2564 มีคุณภาพดี จึงเน้นบริหารจัดการใช้หญ้าสัดเพื่อใช้ในการเลี้ยงโคให้เพิ่มขึ้น อีกทั้งยังมีสต็อกหญ้าหมักที่ยังไม่ได้เปิดใช้งาน จึงลดปริมาณการผลิตลง

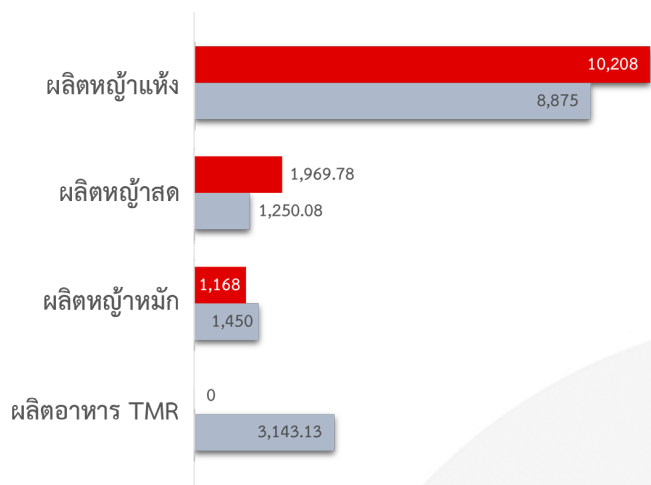
เปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับปีที่ผ่านมา

กิจกรรมผลิตแร่ธาตุ

กิจกรรมผลิตอาหารหยาบ

ผลการดำเนินงาน

แผนกผลิตน้ำเชื้อและพิสูจน์พันธุ์โคนม

มีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับ

- งานการสร้างและคัดเลือกพ่อพันธุ์โคนมในประเทศ
- งานเลี้ยงดูโคพ่อพันธุ์
- งานผลิตน้ำเชื้อแช่แข็งตามคุณภาพมาตรฐานสากล เพื่อส่งให้ฝ่ายส่งเสริมการเลี้ยงโคนม ดำเนินงานด้านการจำหน่าย
- งานพิสูจน์ค่าการผสมพันธุ์พ่อพันธุ์โคนมในประเทศ
- งานคัดเลือกน้ำเชื้อพ่อพันธุ์โคนม เพื่อใช้ในการพัฒนาพันธุ์โคนมของ อ.ส.ค. และเกษตรกร
- งานความร่วมมือทางวิชาการด้านการผลิตน้ำเชื้อและปรับปรุงพันธุ์
- งานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

โดยในปีงบประมาณ 2564 มีผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดของแผนกผลิตน้ำเชื้อและพิสูจน์พันธุ์โคนม กองงานฟาร์ม ฝ่ายวิจัยและพัฒนาการเลี้ยงโคนม ดังนี้

รายการ	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	คิดเป็นร้อยละ
1. หน่วยเลี้ยงโคพ่อพันธุ์			
1.1 จำนวนพ่อพันธุ์รีดน้ำเชื้อสะสม (ตัว/เดือน)	20	16	80
1.2 การรีดน้ำเชื้อโคพ่อพันธุ์ทั้งฝูง (ครั้ง/เดือน)	158.33	84.67	53.48
1.3 คุณภาพน้ำเชื้อ			
- จำนวนครั้งที่รีดของโคพ่อพันธุ์ที่ผลิตน้ำเชื้อฯ (ครั้ง/ตัว/เดือน)	-	48	-
- ไม่ผ่าน	-	33.58	-
- คิดเป็นร้อยละ(ของน้ำเชื้อที่ไม่ผ่าน)	-	68.67	-
1.4 อัตราการเจริญเติบโตโคพ่อพันธุ์			
- โคพ่อพันธุ์อายุ 0-12 เดือน(กรัม/วัน)	600	608.19	101.37
- โคพ่อพันธุ์อายุ 1-3 ปี (กรัม/วัน)	700	833.54	119.08
1.5 จำนวนโคพ่อพันธุ์รีดและฝึกรีดน้ำเชื้อที่ได้รับการรักษาไม่เกิน 5 ตัว/เดือน"	5	7.08	141.60

รายการ	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	คิดเป็นร้อยละ
2. หน่วยผลิตน้ำเชื้อ			
2.1 น้ำเชื้อแช่แข็งที่ผลิตได้ หลอด/เดือน	12,500	4,999.17	39.99
2.2 ค่าเฉลี่ยร้อยละสเปิร์มที่มีชีวิต (มากกว่าร้อยละ 50)	50	60.22	120.44
2.3 จำนวนน้ำเชื้อที่เสียจากการผลิต (หลอด)	4,500	550	12.22
3. การส่งน้ำเชื้อแช่แข็งให้ฝ่ายส่งเสริมการเลี้ยงโคนม (หลอด/เดือน)	11,350	9,561.83	84.25
3.1 น้ำเชื้อผ่านการพิสูจน์ (Proven Sires) (ราคา 90 บาท/หลอด)	8,200	6,016.83	73.38
3.2 น้ำเชื้อรอการพิสูจน์ (Proving Sires) (ราคา 60 บาท/หลอด)	3,150	3,545	112.54
4. หน่วยสร้างและพิสูจน์พ่อพันธุ์โคนม			
4.1 จำนวนการเก็บข้อมูลผลผลิตน้ำนมสะสม (ตัวอย่าง)	1,000	584	58.40
4.2 จำนวนลูกโครับเข้าฝูงสะสม	15	13	86.67
5. การจำหน่ายโค/คัตออกจากฝูง (ตัว) 12 ตัว/ปี	12	11	92
6. การจำหน่ายโค/คัตออกจากฝูง (บาท)	-	617,000	-

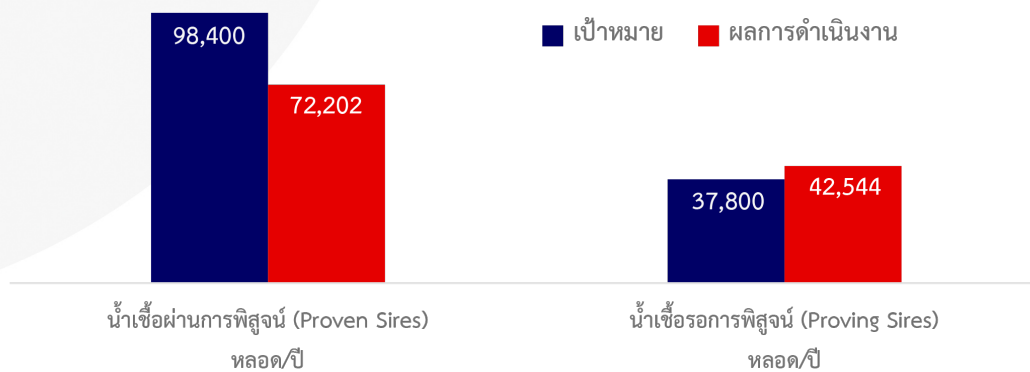
ผลการดำเนินงาน ปีงบประมาณ 2564

หน่วยเลี้ยงโคพ่อพันธุ์ สามารถรีดน้ำเชื้อโคพ่อพันธุ์ทั้งฝูงได้ 1,016 ครั้ง/ปี คิดเป็นร้อยละ 53.48 ของเป้าหมายการดำเนินงาน เนื่องจากโคมีสุขภาพไม่แข็งแรง จึงทำการปรับระยะเวลาในการรีดน้ำเชื้อโคพ่อพันธุ์ให้มีความถี่น้อยลง เพื่อให้โคพ่อพันธุ์มีช่วงเวลาในการพักผ่อนตัวสุจิให้มีคุณภาพที่ดีขึ้น

หน่วยผลิตน้ำเชื้อ สามารถผลิตน้ำเชื้อแช่แข็งได้จำนวน 59,990 หลอด/ปี คิดเป็นร้อยละ 39.99 ของเป้าหมายการดำเนินงาน เนื่องจากโคพ่อพันธุ์สุขภาพไม่แข็งแรง ส่งผลต่อคุณภาพน้ำเชื้อ ทำให้ปริมาณการผลิตลดลง ซึ่งปัจจุบันมีการแก้ไขโดยการปรับระยะเวลาในการรีดน้ำเชื้อ และให้โคพ่อพันธุ์ได้รับการดูแลสุขภาพจากสัตวแพทย์อย่างใกล้ชิด

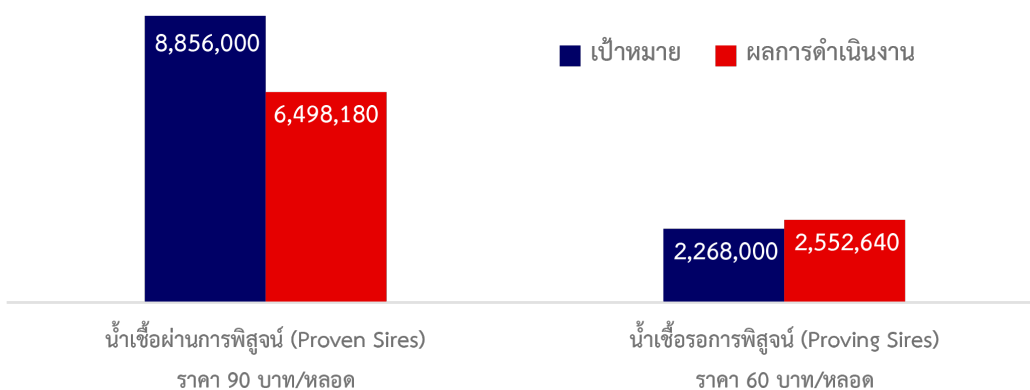
หน่วยสร้างและพิสูจน์ สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลผลผลิตน้ำนมได้ 584 ข้อมูล คิดเป็นร้อยละ 58.40 ของเป้าหมายการดำเนินงาน เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และโรคลัมปี สกิน ทำให้สามารถลงพื้นที่เก็บข้อมูลภายในฟาร์มเกษตรกรได้น้อยลงจากเดิม และข้อมูลพันธุ์ประวัติโคบางส่วนมีความไม่ชัดเจน โดยปัจจุบันได้มีการใช้แอปพลิเคชันเซียนแดรี่ (Zyan Dairy Farm) ในการช่วยเหลือเกษตรกรบันทึกข้อมูลแม่โคภายในฟาร์ม

การส่งน้ำเชื้อแช่แข็งให้ฝ่ายส่งเสริมการเลี้ยงโคนมเพื่อดำเนินการจำหน่าย (หลอด/ปี)

รายการ	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	คิดเป็นร้อยละ
น้ำเชื้อผ่านการพิสูจน์ (Proven Sires) หลอด/ปี	98,400	72,202	73.38
น้ำเชื้อรอการพิสูจน์ (Proving Sires) หลอด/ปี	37,800	42,544	112.55
การส่งน้ำเชื้อแช่แข็งให้ฝ่ายส่งเสริมฯ (หลอด/ปี)	136,200	114,746	84.25

มูลค่าน้ำเชื้อแช่แข็งที่ส่งให้ฝ่ายส่งเสริมการเลี้ยงโคนมเพื่อดำเนินการจำหน่าย (บาท/ปี)

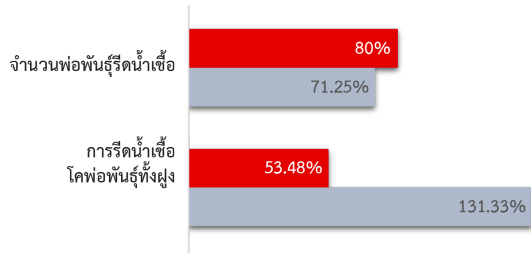

รายการ	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	คิดเป็นร้อยละ
น้ำเชื้อผ่านการพิสูจน์ (Proven Sires) ราคา 90 บาท/หลอด	8,856,000	6,498,180	73.38
น้ำเชื้อรอการพิสูจน์ (Proving Sires) ราคา 60 บาท/หลอด	2,268,000	2,552,640	112.55
มูลค่าน้ำเชื้อแช่แข็งรวม (บาท/ปี)	11,124,000	9,050,820	81.36

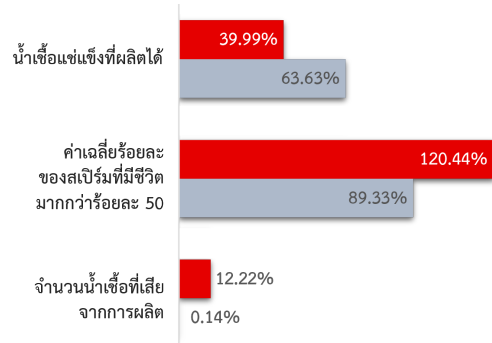
เปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับปีที่ผ่านมา

■ ปี 2563 ■ ปี 2564

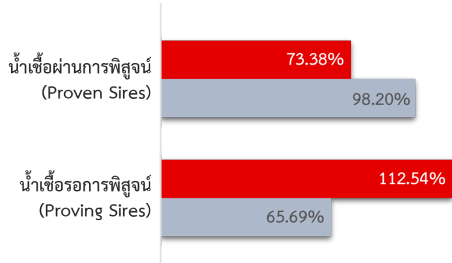
หน่วยเลี้ยงโคพ่อพันธุ์ (ร้อยละ)

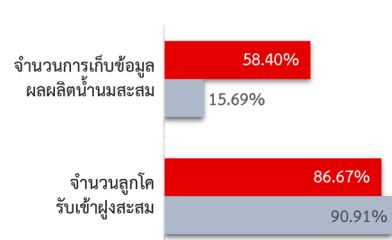
หน่วยผลิตน้ำเชื้อ (ร้อยละ)

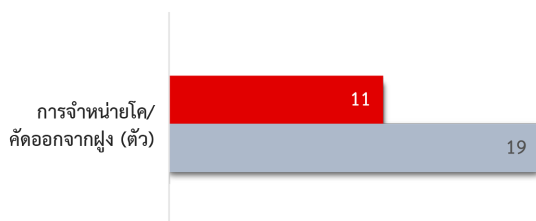
การส่งน้ำเชื้อแช่แข็งให้ฝ่ายส่งเสริมการเลี้ยงโคนม (ร้อยละ)

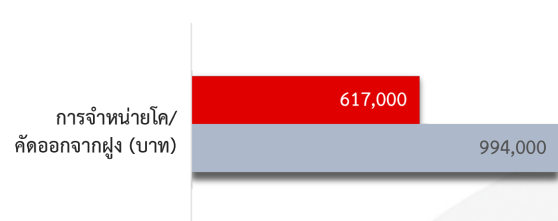
หน่วยสร้างและพิสูจน์พ่อพันธุ์โคนม (ร้อยละ)

การจำหน่ายโค/คัตตออกจากฝูง (ตัว)

การจำหน่ายโค/คัตตออกจากฝูง (บาท)

ผลการดำเนินงาน

ด้านการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (CSR)

โครงการ อ.ส.ค. รักนม รักฟาร์ม ยกระดับเป็นฟาร์มโคนมพีเลี้ยง และต่อยอดการสร้างฟาร์มเครือข่าย

อ.ส.ค. ได้กำหนดโครงสร้างการกำกับดูแลและการบริหารจัดการ ภายใต้กรอบการบริหารงานและกำกับดูแลกิจการที่ดี ตามหลักการและแนวทางการกำกับดูแลที่ดี (CG) ในรัฐวิสาหกิจ รวมทั้งการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (CSR) ตามแผนยุทธศาสตร์ อ.ส.ค. รักนม รักฟาร์ม “สืบสาน รักษา ต่อยอด โคนมอาชีพพระราชทาน” โดยด้านกิจการโคนมได้จัดทำแผนการดำเนินงานโครงการที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 1 CSR กับเกษตรกร ในโครงการ “อ.ส.ค. รักนม รักฟาร์ม ยกระดับเป็นฟาร์มโคนมพีเลี้ยง” เป็นโครงการที่ อ.ส.ค. ช่วยพัฒนาฟาร์มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ด้วยการเพิ่มเติมองค์ความรู้ด้านการจัดการฟาร์ม อาหาร การปรับปรุงผลผลิตและคุณภาพน้ำนมให้ดีขึ้น รวมถึงจัดการสภาพแวดล้อมภายในฟาร์มที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมโดยรอบ สามารถเป็นฟาร์มโคนมพีเลี้ยงหรือฟาร์มตัวอย่าง (ปราชญ์เกษตร) ให้กับเกษตรกรรายอื่นที่ยังมีปัญหาระบบการจัดการที่ยังด้อยประสิทธิภาพ โดยให้เกษตรกรด้วยตนเอง ถ่ายทอดความรู้ แนะนำ แก้ไขปัญหา เรียนรู้กับเกษตรกรด้วยกัน ซึ่งเป็นรูปแบบการส่งเสริมเกษตรกรรูปแบบหนึ่ง โดยให้เกษตรกรที่ประสบผลสำเร็จสร้างเครือข่ายความร่วมมือซึ่งกันและกัน

ผลการดำเนินงานในปี 2563 มีฟาร์มที่ผ่านการคัดเลือกและได้รับการยกระดับเป็นฟาร์มโคนมพีเลี้ยงในเขตการส่งเสริมของ อ.ส.ค. ทั้งภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ ภาคเหนือตอนล่าง และภาคเหนือตอนบน ภูมิภาคละ 1 ฟาร์ม รวมทั้งสิ้น 5 ฟาร์ม ซึ่งการดำเนินงานปี 2564 มีวัตถุประสงค์ให้ฟาร์มพีเลี้ยงในปี 2563 มีการพัฒนาจุดเด่นของฟาร์มและแก้ปัญหาจุดอ่อน พัฒนา ยกระดับการจัดการฟาร์มที่อยู่ระหว่างการปรับปรุงให้มีศักยภาพเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง สร้างความเข้มแข็งให้ฟาร์มพีเลี้ยงสามารถเป็นศูนย์กลางองค์ความรู้ด้านการเลี้ยงโคนม ระบบการจัดการฟาร์มอย่างครบวงจร เป็นแหล่งแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ เพื่อให้เกษตรกรรายอื่น ๆ นำองค์ความรู้ไปปรับปรุง พัฒนาฟาร์มของตนเอง อีกทั้งสร้างเครือข่ายระหว่างเกษตรกรในเขตพื้นที่ใกล้เคียงให้ร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ

ฝ่ายวิจัยและพัฒนาการเลี้ยงโคนม (ฝวพ.)	ฝ่ายส่งเสริมการเลี้ยงโคนม (ฝสส.)
สำนักงาน อ.ส.ค. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (สภ.อ.)	สำนักงาน อ.ส.ค. ภาคใต้ (สภ.ต.)
สำนักงาน อ.ส.ค. ภาคเหนือตอนล่าง (สภ.นล.)	สำนักงาน อ.ส.ค. ภาคเหนือตอนบน (สภ.นบ.)

เป้าหมายและพื้นที่ดำเนินการ

ดำเนินการสนับสนุน ส่งเสริม พัฒนา และยกระดับฟาร์มโคนมเกษตรกรที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นฟาร์มโคนมพีเลี้ยงปี 2563 ของแต่ละภูมิภาค ภาคละ 1 ฟาร์ม (รวมจำนวน 5 ฟาร์ม) ได้รับการพัฒนา แก้ไขระบบการจัดการที่ยังเป็นปัญหา ให้ได้ตามเกณฑ์การประเมินมาตรฐานฟาร์มของ อ.ส.ค. และสามารถยกระดับให้เป็นฟาร์มโคนมพีเลี้ยงแก่เกษตรกรรายอื่นได้

มาตรฐานตัวชี้วัดการประเมินคุณสมบัติฟาร์มเกษตรกรเป็นฟาร์มโคนมที่เลี้ยง

1. การรับรองมาตรฐานฟาร์ม (GAP) ผ่าน/ไม่ผ่าน ก็ได้ แต่ต้องพัฒนาให้ผ่านการรับรอง และมีกรยกระดับ GAP/CSR โดยเน้นด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น
2. ฟาร์มเกษตรกรต้องเข้าร่วมโครงการเพิ่มประสิทธิภาพ ใช้แอปพลิเคชันช่วยจัดการฟาร์ม ผ่านเกณฑ์ประสิทธิภาพฟาร์ม 7 ใน 9 ข้อ เป็นฟาร์มตัวอย่างประสิทธิภาพสูง
3. ผ่านเกณฑ์การประเมิน Smart Farmer 4.0 ของ อ.ส.ค. ได้แก่
 - 3.1 ผ่านการรับรองมาตรฐานฟาร์ม (GAP)
 - 3.2 การใช้นวัตกรรม/เทคโนโลยี/Application ช่วยจัดการฟาร์ม
 - 3.3 มีรายได้มากกว่า 500,000 บาท/ปี
 - 3.4 การศึกษาหาความรู้โดยใช้เทคโนโลยี
4. คุณภาพน้ำนมเฉลี่ยผ่านเกณฑ์การรับซื้อของศูนย์/สหกรณ์ (ไม่ถูกตัดราคา)
5. การดำเนินงานฟาร์มด้านเศรษฐกิจพอเพียง/ความยั่งยืนของอาชีพ ได้แก่ การทำบัญชีฟาร์ม การลดต้นทุนการผลิต การหารายได้อื่นเพิ่ม และการเรียนรู้นวัตกรรมใหม่ ๆ เป็นต้น
6. การดำเนินงานด้าน CSR ของฟาร์มโคนมที่เลี้ยง เช่น การจัดการสิ่งแวดล้อมภายในฟาร์ม การจัดการผลกระทบต่อเพื่อนบ้าน/ชุมชน การดูแลสวัสดิการของลูกจ้าง การจัดการสวัสดิภาพสัตว์
7. การถ่ายทอดองค์ความรู้ แนะนำ แก้ไขปัญหา พัฒนาฟาร์มเกษตรกรเครือข่าย
8. การดำเนินงานด้านฟาร์มโคนมที่เลี้ยงผ่านการประเมินมาตรฐานตัวชี้วัดคุณสมบัติฟาร์มโคนมที่เลี้ยง (ข้อ1-7) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 หลังเสร็จสิ้นโครงการ

กิจกรรม	หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ				
	ดสส.	สก.อ.	สก.ต.	สก.บอ.	สก.บอ.
1. ขออนุมัติโครงการ/แผนการดำเนินงานและงบประมาณ	✓	✓	✓	✓	✓
2. ประสานงานกับฟาร์มเกษตรกร เพื่อวางแผนพัฒนาระดับฟาร์มร่วมกับเกษตรกร	✓	✓	✓	✓	✓
3. จัดทำแผนการใช้งบประมาณให้สอดคล้องกับแผนการพัฒนาและยกระดับฟาร์มโคนมที่เลี้ยง	✓	✓	✓	✓	✓
4. ติดตามผลการพัฒนา การยกระดับฟาร์มเกษตรกรเป็นฟาร์มที่เลี้ยง (เกณฑ์ประเมินประสิทธิภาพฟาร์ม)*	✓	✓	✓	✓	✓
5. ดำเนินการปรับปรุง แก้ไข พัฒนาระดับฟาร์มเกษตรกรให้ผ่านเกณฑ์การประเมิน	✓	✓	✓	✓	✓
6. ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรรายอื่นทราบ และการแก้ไขปัญหาพัฒนากับฟาร์มเครือข่าย	✓	✓	✓	✓	✓
7. สรุป/ประเมินผล	✓	✓	✓	✓	✓

ผลการดำเนินงาน

รายการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ				
	ผลส	สงง.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	สงง.ใต้	สงง.เหนือตอนบน	สงง.เหนือตอนล่าง
งบประมาณในการดำเนินงาน	70,000	70,000	70,000	70,000	70,000
ฟาร์มที่ผ่านการคัดเลือกเพื่อเข้าร่วมโครงการ	จอมหงษ์ฟาร์ม			จริยาฟาร์ม	P.S.ฟาร์ม
เจ้าของฟาร์ม	นายเกรียงศักดิ์ จอมหงษ์	นางราตรี พวงมั่ง	นายกระเสดิลป์ ศรีวิสัย	นายสุวรรณ ปาลี	นายไพศาล บุราณคำ
จำนวนโค	98	66	58	110	32
-โครีดนม	43	18	28	42	17
-โคทราย	20	8	5	13	3
-โคสาวท้อง	10	10	10	13	3
-โคสาวไม่ท้อง	5	12	2	19	1
-โครุ่น	20	4	10	21	8
-ลูกโค	8	14	3	2	0
ปริมาณน้ำนม (กิโลกรัมต่อวัน)	680	268	347	517.98	390
มาตรฐานตัวชี้วัดการประเมินคุณภาพฟาร์มเกษตรกร					
1.การได้รับรองมาตรฐานฟาร์ม (GAP)	กข02 22 06402 30210799 000 วันรับรอง 7 ต.ค.62 หมดอายุ 6 ต.ค.65	กข02 22 06402 40070549 000 วันรับรอง 1 มิ.ย.61 หมดอายุ 31 พ.ค.64	กข. 02 22 06402 770 70063 000 วันรับรอง 4 ธ.ค. 2562 หมดอายุ 3 ธ.ค. 2565	กข 02 22 06402 51070010 000 วันรับรอง 20 พ.ค 2563 หมดอายุ 4 มี.ค. 2566	กข02 22 06402 64090001 000 วันรับรอง 21 มิ.ย.61 หมดอายุ 20 มิ.ย.64
2.เข้าร่วมโครงการเพิ่มประสิทธิภาพ ใช้ Application ช่วยในการจัดการฟาร์ม ผ่านเกณฑ์วัดประสิทธิภาพฟาร์ม 7 ใน 9 ข้อ เป็นฟาร์มตัวอย่างประสิทธิภาพสูง (ข้อมูล ก.ย.63)					
2.1 โคทดแทนต่อโคทั้งหมด เป้าหมาย ≤40%	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน
2.2 แมรีดนมต่อแม่โคทั้งหมด เป้าหมาย ≥40%	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน
2.3 จำนวนวันท้องว่าง เป้าหมาย ≤148 วัน	ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน
2.4 จำนวนครั้งที่ผสมติดของแม่โค เป้าหมาย ≤3 ครั้ง	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน
2.5 ระยะเวลาตกูกเฉลี่ย เป้าหมาย ≤430 วัน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน
2.6 อายุโคสาวคลอดลูกตัวแรก เป้าหมาย ≤31 เดือน	ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน
2.7 ผลผลิตน้ำนมเฉลี่ย เป้าหมาย ≥11 กก./ด/ว	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน
2.8 อายุที่ผสมติดโคสาว เป้าหมาย ≤21 เดือน	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน
2.9 คุณภาพน้ำนมเกรด 4.5 โนมเปอร์ เป้าหมาย ≤10%	ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน
3. การผ่านเกณฑ์การประเมิน Smart Farmer 4.0 อ.ส.ค.					
3.1 การได้รับรับรอง GAP	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน
3.2 ใช้นวัตกรรม/เทคโนโลยี ช่วยจัดการฟาร์ม App...อื่นๆ	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน
3.3 มีรายได้มากกว่า 500,000 บาท/ปี	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน
3.4 การศึกษาหาความรู้โดยใช้ระบบออนไลน์	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน
4. คุณภาพน้ำนมเฉลี่ยผ่านเกณฑ์การรับซื้อของศูนย์/สหกรณ์ (ไม่ถูกตัดราคา)					
4.1 ไขมัน (Fat) เป้าหมาย >3.60%	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน
4.2 เนื่อนนมไม่รวมมันเนย (SNF) เป้าหมาย >8.35%	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน
4.3 เกรด MB เป้าหมายเกรด 1,2	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน
4.4 SCC เป้าหมาย <500,000	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน
5.การดำเนินงานฟาร์มด้านเศรษฐกิจพอเพียง/ความยั่งยืนของอาชีพ					
5.1 การทำบัญชีฟาร์ม	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน
5.2 การลดต้นทุนการผลิต	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน
5.3 การหารายได้อื่นเพิ่ม	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน
5.4 การอัตรการหาข้อมูล/ความรู้ต่างๆ	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน
6. การดำเนินงานด้าน CSR ของฟาร์มโคนมที่เลี้ยง					
6.1 การจัดการสิ่งแวดล้อมภายในฟาร์ม	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน
6.2 ผลกระทบต่อเพื่อนบ้าน/ชุมชน	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน
6.3 สวัสดิการของลูกจ้าง	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน
6.4 สวัสดิภาพสัตว์ (พื้นที่/ความอยู่สบาย)	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน
7. การดำเนินงานด้านฟาร์มโคนมที่เลี้ยง (ประเมินหลังจากเป็นฟาร์มที่เลี้ยงแล้วและดำเนินการถ่ายทอดความรู้ แนะนำ แก้ไขปัญหาฟาร์มลูกข่าย)					
7.1 การอบรมการถ่ายทอดความรู้	/	/	/	/	/
7.2 การบริหารเวลาภายในฟาร์ม	/	/	/	/	/
7.3 การถ่ายทอดความรู้ แนะนำ แก้ไขปัญหาฟาร์มลูกข่าย	/	/	/	/	/
7.4 การประเมินฟาร์มลูกข่ายให้เป็นฟาร์มโคนมที่เลี้ยง	/	/	/	/	/
8. ฟาร์มเครือข่าย	1.นายประเสริฐ ผูกพัน (102-3056) 2.นายเสนห์ จอมโพธิ์ (102-3101) 3.นายประสิทธิ์ ผูกพัน (102-3057) 4.นายประทีป รักโก้ (102-2072) 5.นายอุบล ศิริสาร (102-2017)	1. นายกิตติ นาสมใจ (404-134) 2. นายสุจิตร์ ทองตัน (404-233) 3. นางหนูเกษมภ์ มหาเสนา (404-259) 4. นายสมศักดิ์ มหาเสนา (404-309) 5. นางसानันทนา จิตกลาง (404-401)	ไม่มีข้อมูล	1.นายณัฐวัฒน์ ฝั่งมาก (400) 2.นายวิฑูรย์ อุตหาล้า (430) 3.นางจตุรรัตน์ แก้วทล้า (431) 4.นายจักริน ปินดาเสน (433) 5.นายบุญยศ ปาลี (426)	1. นายสหเกียรติ โปร่งบุษ 2. นายศิลป์ ชินพรม 3. นายอนวัฒน์ เตชะวงศ์ 4. นายชัยมงคล เหมรัตน์ 5. นายเอกพงษ์ ทุมขันธ์

ฝ่ายวิจัยและพัฒนาการเลี้ยงโคนม ได้ดำเนินการเป็นวิทยากรและจัดหาวิทยากรเพื่ออบรมถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ และเป็นผู้รวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ โดยฟาร์มพี่เลี้ยงทุกภูมิภาค ได้รับการปรับปรุง แก้ไข พัฒนา ยกระดับการเป็นฟาร์มต้นแบบของฟาร์มรอบข้างและฟาร์มเครือข่าย ตั้งวิดีโอแนะนำฟาร์มพี่เลี้ยงแต่ละภูมิภาค (QR code) แต่ด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้การติดตามผลการดำเนินงาน รวมถึงการประชาสัมพันธ์ การอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้แก่ฟาร์มเครือข่าย จำเป็นต้องปรับรูปแบบตามสถานการณ์ โดยใช้การติดตามการดำเนินงานโครงการผ่านระบบสารสนเทศ หรือสื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ อาทิ แอปพลิเคชันเซียนแดรี่ (Zyan Dairy Farm) แอปพลิเคชันไลน์ (Line)

วิดีโอแนะนำฟาร์มพี่เลี้ยงแต่ละภูมิภาค

<https://drive.google.com/drive/folders/1HnZy2GnvoX--xEjosnZ00KR1kMU9GGGN>

ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ

1. ฟาร์มโคนมพี่เลี้ยงมีระบบการจัดการฟาร์มที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผ่านเกณฑ์การประเมินมาตรฐานตัวชี้วัดคุณสมบัติและยกระดับเป็นฟาร์มโคนมพี่เลี้ยง
2. ฟาร์มโคนมพี่เลี้ยงสามารถแก้ปัญหา พัฒนา สามารถเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้หรือตัวอย่างให้กับเกษตรกรเครือข่ายศึกษาดูงาน เรียนรู้ และนำไปปรับใช้/ยกระดับฟาร์มของตนเอง
3. เป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กรต่อเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมในการพัฒนาอาชีพ การสร้างเครือข่ายกับเกษตรกรรายอื่น สร้างความมั่นคงและยั่งยืนในอาชีพการเลี้ยงโคนมได้

ความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก (MOU)

ฝ่ายวิจัยและพัฒนาการเลี้ยงโคนม รับผิดชอบการดำเนินงานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก ในปีงบประมาณ 2564 ดังนี้

1. ความร่วมมือทางวิชาการ

หน่วยงานภายนอก : บริษัท เบทาโกร จำกัด (มหาชน)

ผลการดำเนินงาน :

1.1 โครงการสร้างความมั่นคงด้านพืชอาหารสัตว์ในพื้นที่จังหวัดพัทลุง และการแก้ไขปัญหาเครื่องรีดนม กิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการ “การแก้ไขปัญหาเครื่องรีดนม”

จัดโดย กรมปศุสัตว์ บริษัท เบทาโกร จำกัด (มหาชน) องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.) และสหกรณ์โคนมพัทลุง จำกัด เมื่อวันที่ 17-18 พฤศจิกายน 2563 เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจเรื่อง การตรวจซ่อมบำรุงรักษาเครื่องรีดนมโคกับเกษตรกรในพื้นที่ จำนวน 62 คน ณ ศูนย์เรียนรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีการเลี้ยงโคนม อ.เมือง จ.พัทลุง

งบประมาณ: 35,299 บาท

1.2 โครงการฝึกอบรมหลักสูตรการเลี้ยงโคนมและการตรวจซ่อมบำรุงรักษาเครื่องรีดนมโค (หลักสูตรพิเศษ)

ระหว่างวันที่ 23-29 พฤศจิกายน 2563 โดยมีอาจารย์และนักเรียนจากโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติฯ จังหวัดสกลนคร เจ้าหน้าที่สหกรณ์โคนมพัทลุง จำกัด และเจ้าหน้าที่จากบริษัท เบทาโกร จำกัด (มหาชน) เข้าร่วมจำนวน 9 คน ณ ศูนย์ฝึกอบรมการเลี้ยงโคนมไทย-เดนมาร์ค อ.มวกเหล็ก จ.สระบุรี

งบประมาณ: 15,000 บาท

2. ความร่วมมือทางวิชาการด้านโคนมและอุตสาหกรรม

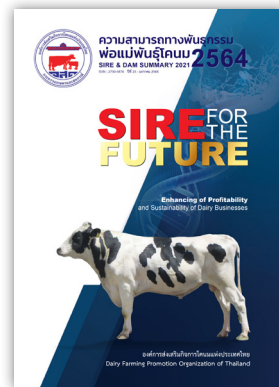
หน่วยงานภายนอก : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลการดำเนินงาน :

2.1 โครงการประเมินความสามารถทางพันธุกรรมโคนม อ.ส.ค. ประจำปีงบประมาณ 2564

โดยการเก็บตัวอย่างเลือดของโคนมที่มีพันธุ์ประวัติและข้อมูลผลผลิตน้ำนมสมบูรณ์ ในทุกพื้นที่ ส่งเสริมการเลี้ยงโคนมของ อ.ส.ค. และฟาร์มโคนม อ.ส.ค. จำนวน 61 ฟาร์ม รวมโคนม 364 ตัว และรายงานในรูปแบบหนังสือความสามารถทางพันธุกรรมพ่อแม่พันธุ์โคนม

งบประมาณ: 510,000 บาท

หนังสือความสามารถทางพันธุกรรมพ่อแม่พันธุ์โคนม
ประจำปี พ.ศ. 2564 (D.P.O Sire & Dam Summary 2021)

2.2 โครงการฝึกอบรมและฝึกงานนิสิตคณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หลักสูตรการเลี้ยงโคนม

โดยมีนิสิตเข้าร่วมโครงการรวม 69 คน แบ่งการอบรมออกเป็น 2 รุ่น คือ

- รุ่นที่ 21 จำนวน 34 คน จัดขึ้นระหว่างวันที่ 23-29 พฤศจิกายน 2563
- รุ่นที่ 22 จำนวน 35 คน จัดขึ้นระหว่างวันที่ 30 พฤศจิกายน 2563 ถึงวันที่ 7 ธันวาคม 2563

งบประมาณ: 22,128 บาท (รุ่นที่ 21 จำนวน 13,928 บาท และรุ่นที่ 22 จำนวน 8,200 บาท)

งานวิจัย/งานนวัตกรรม

ในปีงบประมาณ 2563 ฝ่ายวิจัยและพัฒนาการเลี้ยงโคนม มีผลงานด้านการวิจัย/นวัตกรรม โดยดำเนินงานโครงการวิจัยร่วมกับฝ่ายส่งเสริมการเลี้ยงโคนม สำนักงาน อ.ส.ค. ทุกภูมิภาค และหน่วยงานภายนอก รวมทั้งสิ้น 8 โครงการ ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาผลผลิตและคุณภาพของถั่วอัลฟัลฟาในชุดดินมวกเหล็ก ภายใต้ระบบเกษตรอินทรีย์

ปชาบดี คงเพชรศักดิ์, จุฑารักษ์ กิตยานุภาพ, ชวันรัส สันทอง, วรรณฯ พึ่งเพียร, เอื้อภัทรา โพธิสาระ, พิรพงษ์ บุญเยี่ยม และนวนน จันทประสาร

บทคัดย่อ:

การทดลองในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลผลิตและคุณภาพของถั่วอัลฟัลฟาที่ปลูกในชุดดินมวกเหล็ก ภายใต้ระบบเกษตรอินทรีย์ และเพิ่มแหล่งอาหารหยาบคุณภาพดีในเขตพื้นที่อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี วางแผนการทดลองแบบสุ่มสมบูรณ์ (Completely Randomized Design; CRD) โดยแบ่งกลุ่มการทดลองออกเป็น 4 ทรีตเมนต์ ทรีตเมนต์ละ 3 ซ้ำ ตามระยะห่างของการปลูก ดังนี้ 25x25, 30x30, 25x50 และ 30x50 เซนติเมตร ตัดเก็บผลผลิตที่อายุ 60 วัน จำนวน 4 ครั้ง โดยค่าเฉลี่ยของอุณหภูมิช่วงที่ทำการทดลองตั้งแต่เดือนธันวาคม 2563 จนถึงเดือนสิงหาคม 2564 อยู่ระหว่าง 25.6–30.9 องศาเซลเซียส และมีปริมาณน้ำฝนรวมเท่ากับ 731.4 มิลลิเมตร จากผลการทดลอง พบว่า ความสูงเฉลี่ยของต้นถั่วมีค่าอยู่ระหว่าง 66.8–72.3 เซนติเมตร โดยที่ระยะการปลูก 30x30 เซนติเมตร (T2) เป็นกลุ่มทรีตเมนต์ที่มีผลผลิตรวมสูงที่สุด คิดเป็นน้ำหนักสด น้ำหนัก air dry และน้ำหนักวัตถุแห้ง เท่ากับ 7,471.50 2,114.90 และ 1,987.80 กิโลกรัม/ไร่ ตามลำดับ รองลงมาเป็นระยะการปลูก 25x25 เซนติเมตร (T1) ระยะการปลูก 30x50 เซนติเมตร (T4) และระยะการปลูก 25x50 เซนติเมตร (T3) สำหรับผลวิเคราะห์องค์ประกอบทางเคมีในแต่ละกลุ่มทรีตเมนต์ พบว่า มีค่าโปรตีนหยาบอยู่ระหว่าง 20.0–21.04 เปอร์เซ็นต์ เยื่อใย NDF อยู่ระหว่าง 41.1–48.5 เปอร์เซ็นต์ เยื่อใย ADF อยู่ระหว่าง 29.3–34.1 เปอร์เซ็นต์ ลิกนิน อยู่ระหว่าง 7.0–8.1 เปอร์เซ็นต์ อย่างไรก็ตามค่าเฉลี่ยความสูง น้ำหนักผลผลิต และองค์ประกอบทางเคมีไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$) ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า พื้นที่ชุดดินมวกเหล็ก อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี สามารถปลูกถั่วอัลฟัลฟาสายพันธุ์ Neo-Tachiwakaba ได้ และจากผลวิเคราะห์องค์ประกอบทางเคมีที่ได้แสดงให้เห็นว่าถั่วอัลฟัลฟาเป็นพืชอาหารสัตว์ที่มีคุณค่าทางโภชนาการสูงเหมาะสำหรับที่จะเป็นแหล่งอาหารหยาบคุณภาพดีของสัตว์เคี้ยวเอื้อง

คำสำคัญ: ถั่วอัลฟัลฟา ชุดดินมวกเหล็ก ระบบเกษตรอินทรีย์ อาหารหยาบ อาหารโคนม

2. ผลการเสริมมันเส้นในหญ้าเนเปียร์หมักต่อคุณภาพการหมัก ผลผลิต และคุณภาพน้ำนมดิบ ในสหกรณ์โคนมไทยบิลค์ จำกัด

สันทนศิริ เจริญทอง, จุฑารักษ์ กิตยานุภาพ, เกวลี ปานเพชร, ไปรยา ศรีสวัสดิ์, ปชาบดี คงเพชรศักดิ์ และกิตติวรรรค์ จิตต์มนัส

บทคัดย่อ:

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพการหมัก คุณค่าทางโภชนาการของพืชหมักที่ส่งผลกระทบต่อปริมาณ และคุณภาพน้ำนมของแม่โคที่เลี้ยงด้วยอาหารหยาบต่างชนิดกัน โดยนำแม่โคลูกผสมสายพันธุ์โฮลสไตน์-ฟรีเซียนมาเลี้ยงด้วยหญ้าเนเปียร์หมัก (T1) และหญ้าเนเปียร์เสริมมันเส้นหมัก (T2) กลุ่มละ 15 ตัว โดยใช้แผนการทดลองแบบ Complete Randomize Design (Two Group Comparison) เมื่อหญ้าหมักมีระยะการหมักครบ 21 วัน นำหญ้าหมักมาวิเคราะห์คุณภาพการหมัก องค์ประกอบทางเคมี โดยวิธี Proximate Analysis และวิเคราะห์เยื่อใยโดยวิธี Detergent Fiber Method จากการศึกษาคุณภาพการหมัก พบว่า ปริมาณกรดแลกติก กรดอะซิติก และกรดบิวทริกของหญ้าเนเปียร์หมักทั้งสองกลุ่มในการหมักที่ 21 วัน พบว่า หญ้าเนเปียร์หมักทั้งสองกลุ่มมีคุณภาพปานกลาง ค่าองค์ประกอบทางเคมีของหญ้าเนเปียร์หมัก พบว่า วัตถุแห้งของกลุ่ม T1 และกลุ่ม T2 มีค่าเท่ากับ 31.87 และ 33.46 เปอร์เซ็นต์ โปรตีน เท่ากับ 2.83 และ 3.14 เปอร์เซ็นต์ ADF มีค่าเท่ากับ 29.42 และ 32.42 เปอร์เซ็นต์ NDF มีค่าเท่ากับ 44.16 และ 48.28 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ

ด้านปริมาณ คุณภาพ และองค์ประกอบน้ำนม พบว่ากลุ่มที่ 2 มีเปอร์เซ็นต์โปรตีน และจำนวนเซลล์โซมาติกต่ำกว่ากลุ่มที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งมีค่าเท่ากับ 2.96 และ 2.86 เปอร์เซ็นต์; 495 และ 351 เซลล์ต่อมิลลิลิตร ตามลำดับ และพบว่ากลุ่มที่ 2 มีเปอร์เซ็นต์ของแข็งทั้งหมด เปอร์เซ็นต์ไขมัน ปริมาณน้ำนมสูงกว่ากลุ่มที่ 1 โดยมีค่าเท่ากับ 11.84 และ 11.71 เปอร์เซ็นต์, 3.29 และ 3.08 เปอร์เซ็นต์, 14.82 และ 13.11 กิโลกรัม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และทั้งสองกลุ่มการทดลองมีเปอร์เซ็นต์แลคโตส เปอร์เซ็นต์ของแข็งในนมไม่รวมไขมันเท่ากับ 4.48 และ 8.58 เปอร์เซ็นต์

คำสำคัญ: หญ้าเนเปียร์ มันเส้น พืชอาหารหมัก

3. การศึกษาผลของการเสริมโมโนลอรินในอาหารต่อการเกิดโรคเต้านมอักเสบในโครีดนม

กิตติวรรรค์ จิตต์มนัส, อิศรนนท์ โคระนา, เกวลี ปานเพชร, ไปรยา ศรีสวัสดิ์, ปชาบดี คงเพชรศักดิ์, สันทนศิริ เจริญทอง, จุฑารักษ์ กิตยานุภาพ และอรรชศักดิ์ พลบำรุง

บทคัดย่อ:

การศึกษาผลของการเสริมโมโนลอรินในอาหารต่อการเกิดโรคเต้านมอักเสบในโครีดนม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการเสริมโมโนลอรินต่อจำนวนโซมาติกเซลล์โดยเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของประชากร 2 กลุ่มที่อิสระต่อกัน (Independent Groups) โดยคัดเลือกฟาร์มเกษตรกรร่วมวิจัยจำนวน 6 ฟาร์ม สุ่มโครีดนมเข้าแผนการทดลองจำนวน 60 ตัว แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 30 ตัว โดยโคแต่ละกลุ่มการทดลองจะได้รับโมโนลอริน

เสริมในระดับที่ต่างกัน 2 กลุ่ม คือ 1. กลุ่มควบคุม (Control) ได้รับโมโนลอรีนเสริมในอาหารปริมาณ 0 กรัม/ตัว/วัน และ 2. ได้รับโมโนลอรีนเสริมในอาหารปริมาณ 30 กรัม/ตัว/วัน ระยะเวลาในการทดลอง 90 วัน จากการทดลองพบว่า การเสริมที่ระดับ 30 กรัม/ตัว/วัน ส่งผลให้จำนวนโซมาติกเซลล์ในน้ำนมลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับโคนมในกลุ่มที่ไม่ได้เสริมโมโนลอรีนโดยมีค่าจำนวนโซมาติกเซลล์ในน้ำนมอยู่ที่ 125,000 เซลล์/มล. และ 285,000 เซลล์/มล. และมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$)

ดังนั้น จากการทดลองผลของการเสริมโมโนลอรีนในอาหารต่อการเกิดโรคเต้านมอักเสบในโคนมสามารถสรุปได้ว่าการเสริมสารโมโนลอรีนในปริมาณ 30 กรัม/ตัว/วัน มีประสิทธิภาพในการลดจำนวนโซมาติกเซลล์ในน้ำนมโคได้ และสามารถเพิ่มคุณภาพน้ำนมและราคาน้ำนมได้

คำสำคัญ: โมโนลอรีน โรคเต้านมอักเสบ โครีตนม อาหารโคนม

4. การปรับปรุงดินด้วย Bio-Cha ต่อผลผลิตและคุณภาพหญ้าเนเปียร์ลูกผสม 2 สายพันธุ์

ชัยณรงค์ บุหงาวงษ์, ศุภากร วิเชียรโชติช่วง, ชวันรัส สันทอง และนวนน จันทประสาร

บทคัดย่อ:

การศึกษาการปรับปรุงดินด้วย Bio-cha ต่อผลผลิต และคุณภาพหญ้าเนเปียร์ลูกผสม 2 สายพันธุ์ วางแผนการทดลองแบบสุ่มสมบูรณ์ (Completely Randomized Design: CRD) โดยแบ่งเป็น 2 การทดลอง คือ การทดลองที่ 1 ศึกษาผลผลิตและคุณภาพของหญ้าหวาน และการทดลองที่ 2 ศึกษาผลผลิตและคุณภาพของหญ้าเนเปียร์ท้ายเขื่อน ซึ่งแต่ละการทดลองมี 2 ปัจจัยการทดลอง คือ กลุ่มควบคุม (ใส่ปุ๋ยคอกอัตรา 2,000 กิโลกรัมต่อไร่) กลุ่มปรับปรุงดินด้วย Bio-cha อัตรา 2,000 กิโลกรัมต่อไร่ (ส่วนประกอบ Bio-cha: ปุ๋ยคอก) ทำการเก็บเกี่ยวผลผลิตทุก 60 วัน จำนวน 3 ครั้ง สุ่มเก็บตัวอย่างดินก่อนเริ่มก่อนทดลอง พบว่า ดินมีค่าความเป็นกรด-ด่าง เท่ากับ 7.1 ค่าความเค็มดิน 0.288 dS/m ปริมาณอินทรีย์วัตถุ 6.23% ปริมาณฟอสฟอรัส 739 mg kg⁻¹ และปริมาณโพแทสเซียม 129 mg kg⁻¹ แต่เมื่อเสร็จสิ้นการทดลองแล้ว พบว่า ความเป็นกรด-ด่าง เท่ากับ 8.95 ค่าความเค็มดิน 0.023 dS/m ปริมาณอินทรีย์วัตถุ 4.82% ปริมาณฟอสฟอรัส 424 mg kg⁻¹ และปริมาณโพแทสเซียม 201 mg kg⁻¹ จากการทดลองที่ 1 พบว่า องค์ประกอบทางเคมี กลุ่มควบคุม มีวัตถุแห้ง โปรตีน ไขมัน เถ้า และเฮมิเซลลูโลส (16.74, 10.61, 2.45, 17.21 และ 33.31% ตามลำดับ) สูงกว่าหญ้าหวานที่ใส่ Bio-cha และผลผลิตเฉลี่ยของหญ้าหวานกลุ่มควบคุม เท่ากับ 804.11 Kg DM/ไร่ ซึ่งมากกว่ากลุ่มที่ใส่ Bio-cha มีผลผลิตเฉลี่ยเท่ากับ 654.73 Kg DM/ไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ การทดลองที่ 2 กลุ่มควบคุม มีวัตถุแห้ง ไขมัน เยื่อใยหยาบ เถ้า ADF NDF ADL และเฮมิเซลลูโลส (19.57, 1.91, 29.21, 16.19, 35.62, 66.42, 3.05 และ 32.89% ตามลำดับ) ซึ่งสูงกว่าหญ้าเนเปียร์ท้ายเขื่อนที่ปลูกในดินที่ใส่ Bio-cha และผลผลิตเฉลี่ยของหญ้าเนเปียร์ท้ายเขื่อนกลุ่มควบคุม เท่ากับ 592.45 Kg DM/ไร่ ซึ่งน้อยกว่ากลุ่มที่ใส่ Bio-cha มีผลผลิตเฉลี่ยเท่ากับ 759.52 Kg DM/ไร่

คำสำคัญ: Bio-cha หญ้าหวาน หญ้าเนเปียร์ท้ายเขื่อน ผลผลิต และคุณภาพดิน

5. การศึกษาบทบาทของฟาร์มโคนมที่เลี้ยงในการถ่ายทอดองค์ความรู้แก่เครือข่าย

ทินกร ศรียาบ, สมหมาย ทูมไม้, อติกัณฑ์ หว่านพีช,
เอื้อภัทรา โพธิสาระ, จุฬานีย์ น่วมจิตร และวาทีณี จำปาแท้

บทคัดย่อ:

การศึกษบทบาทของฟาร์มโคนมที่เลี้ยงในการถ่ายทอดองค์ความรู้แก่เครือข่าย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของฟาร์มที่เลี้ยงในการถ่ายทอดองค์ความรู้แก่เครือข่าย ศึกษาบทบาทและความพร้อมของฟาร์มเครือข่าย และศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมในการเป็นเกษตรกรฟาร์มที่เลี้ยงของเกษตรกร ประชากรที่ศึกษา คือ เกษตรกรฟาร์มที่เลี้ยง 7 ราย เกษตรกรฟาร์มเครือข่าย 23 ราย รวมทั้งสิ้น 30 ราย เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์ โดยเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน จากการศึกษา พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 44.67 ปี จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีประสบการณ์ในการเลี้ยงโคนมเฉลี่ย 10.38 ปี มีตำแหน่งเป็นสมาชิกสหกรณ์โคนม และมีสถานะในครัวเรือนเป็นหัวหน้าครัวเรือน เกษตรกรส่วนใหญ่เคยได้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการเลี้ยงโคนมจากหน่วยงาน อ.ส.ค. และเคยได้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการเลี้ยงโคนมจากหน่วยงานอื่นร่วมด้วย

ผลการศึกษาร่องรอยความรู้และบทบาทของฟาร์มที่เลี้ยง พบว่า ฟาร์มที่เลี้ยงมีระดับองค์ความรู้เพิ่มพูนขึ้นจากการเข้าร่วมกิจกรรมฟาร์มที่เลี้ยง และสามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับฟาร์มเครือข่ายในระดับมากและระดับปานกลางตามลำดับ ขณะที่เกษตรกรเครือข่ายได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้จากฟาร์มที่เลี้ยงในระดับมากเช่นเดียวกัน เกษตรกรเครือข่ายมีทัศนคติเชิงบวกต่อระบบฟาร์มที่เลี้ยง และสนับสนุนการนำระบบฟาร์มที่เลี้ยงมาใช้ในการขับเคลื่อนโครงการ อ.ส.ค.รักนม รักฟาร์มต่อไป

คำสำคัญ: ฟาร์มที่เลี้ยง ฟาร์มเครือข่าย ฟาร์มโคนม โคนม

6. การสำรวจเชื้อก่อโรคเต้านมอักเสบและผลตอบสนองต่อการใช้ยาปฏิชีวนะในฟาร์มโคนมพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์

กนกอร นนทศิริ, อติกัณฑ์ หว่านพีช, สมศักดิ์ พรหมปลัด และปิยะวัฒน์ ไชยรัตน์

บทคัดย่อ:

การศึกษารุ่นนี้เพื่อจำแนกชนิดของเชื้อก่อโรคเต้านมอักเสบในโคนม และทดสอบผลตอบสนองต่อยาปฏิชีวนะ โดยเก็บตัวอย่างน้ำนมจากแม่โคที่ให้ผลบวก 2 จากการทดสอบด้วยวิธี California Mastitis Test ในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ ช่วงเดือนมกราคม-กันยายน 2564 พบว่า ผลการเพาะเชื้อจากน้ำนมดิบจำนวน 175 ตัวอย่าง พบเชื้อแบคทีเรียจำนวน 136 ตัวอย่าง (77.71%) ไม่มีการเจริญของเชื้อจำนวน 39 ตัวอย่าง (22.29%) เชื้อแบคทีเรียสาเหตุที่เพาะเลี้ยงได้มีจำนวน 182 ไอโซเลท ซึ่งเชื้อส่วนใหญ่เป็นกลุ่ม Environmental Pathogens ได้แก่ Streptococcus uberis (28.02%), Staphylococcus spp. (25.82%) และ Streptococcus spp.

(20.33%) โดย Environmental pathogens ตอบสนองต่อยา Amoxicillin/clavulonic Acid, Cephalotin, Ampicillin และ Sulf-trimetroprim เชื้อในกลุ่ม Coliforms ตอบสนองต่อยา Enrofloxacin, Norfloxacin, Sulf-trimetroprim และ Cloxacillin แบคทีเรียกลุ่ม Gram-negative Noncoliform Bacteria ตอบสนองต่อ Norfloxacin, Gentamicin และ Enrofloxacin การไม่พบการเจริญของเชื้อสามารถช่วยในการตัดสินใจไม่ใช้ยาปฏิชีวนะในการรักษา การศึกษาครั้งนี้ชี้ให้เห็นเชื้อสาเหตุของโรคเต้านมอักเสบ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการรักษาและเป็นแนวทางในการป้องกันเพื่อควบคุมโรคเต้านมอักเสบในฟาร์มโคนมได้

คำสำคัญ: ฟาร์มพี่เลี้ยง ฟาร์มเครือข่าย ฟาร์มโคนม โคนม

7. การสำรวจโรคพยาธิในเลือดด้วยวิธี Giemsa's Stain ในโคนม ศูนย์รวบรวมน้ำนมดิบอุบลรัตน์-เวาสวนกวาง

อิสรนนท์ โคระนำ, นเรศ สิรินาวากุล, คณาวิทย์ ปะทะโน, ชยพล เต็มครบุรี และสุนทร อุ๋นบริบูรณ์

บทคัดย่อ:

โรคพยาธิในเลือด เช่น Anaplasmosis, Babesiosis, Trypanosomiasis และ Theileriosis เป็นโรคที่มีความสำคัญและส่งผลกระทบต่อสุขภาพโคนม อาการทางคลินิกที่พบได้ คือ ซึม มีไข้ เบื่ออาหาร โลหิตจาง แคระแกร็น ผอม และอาจทำให้ตายได้หากเกิดโรครุนแรง มีพาหะนำโรคคือแมลงดูดเลือดต่าง ๆ เช่น เห็บ เหลือบ ยุง เป็นต้น โครงการนี้ใช้วิธีการตรวจตัวอย่างด้วยวิธี Giemsa's Stain เนื่องจากเป็นวิธีที่ปฏิบัติได้ง่าย ค่าใช้จ่ายในการตรวจไม่มาก โดยมีประชากรโคนมในฟาร์มโคนมเกษตรกรในพื้นที่ส่งเสริมของศูนย์รวบรวมน้ำนมดิบอุบลรัตน์-เวาสวนกวาง จำนวน 300 ตัว พบว่า สามารถตรวจพบพยาธิในเลือดทั้งหมดจำนวน 35 ตัว คิดเป็นร้อยละ 11.66 แบ่งเป็นพยาธิในเลือดชนิด Anaplasma spp. จำนวน 32 ตัว ชนิด Babesia spp. จำนวน 0 ตัว ชนิด Theileria spp. จำนวน 3 ตัว และชนิด Trypanosoma spp. จำนวน 0 ตัว

คำสำคัญ: โรคพยาธิในเลือด การตรวจพยาธิในเลือดโค โคนม ศูนย์รวบรวมน้ำนมดิบอุบลรัตน์-เวาสวนกวาง

8. ผลการปรับปรุงคุณภาพพืชอาหารสัตว์และจัดสัดส่วนอาหารหยาบอาหารข้นที่เหมาะสม เพื่อเพิ่มสมรรถนะการผลิตและคุณภาพน้ำนมในฟาร์มโคนมรายย่อยพื้นที่ส่งเสริมโคนม

ปชาบดี คงเพชรศักดิ์, สันทนศิริ เจริญทอง, จุฬานีย์ น่วมจิตร, กิตติวรรค์ จิตต์มนัส, จุฑารักษ์ กิตติยานุภาพ, กนกอร นนทศิริ, อิสระนนท์ โคระนำ, ทินกร ศรียา, วรรณมา พึ่งเพียร และสมพร ศรีเมือง

บทคัดย่อ:

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบแบบเกษตรกรมีส่วนร่วม ใช้วิธีการวิจัยแบบองค์รวม เพื่อสร้างต้นแบบการถ่ายทอดนวัตกรรมการจัดการอาหารโคนมที่เหมาะสมสู่เกษตรกร คัดเลือกฟาร์มเกษตรกรรายย่อยเป็นตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 200 ฟาร์ม ผลการศึกษาสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมพัฒนาองค์ความรู้ด้านการจัดการอาหารสัตว์ ได้แก่ การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ การให้คำแนะนำการจัดการอาหารสัตว์การส่งเสริมการผลิตพืชอาหารสัตว์พันธุ์ดี

การประกอบสูตรอาหารสัตว์โดยใช้พืชอาหารสัตว์คุณภาพดีและปรับสัดส่วนอาหารชั้นต่ออาหารหยาบให้เหมาะสม มีผลทำให้เกษตรกรมีระดับความรู้ด้านการจัดการอาหารโคนมเพิ่มขึ้น จำนวนฟาร์มเกษตรกรที่ใช้เทคโนโลยี การจัดการอาหารโคนมด้านต่าง ๆ เพิ่มขึ้น การปรับปรุงคุณภาพพืชอาหารสัตว์ในฟาร์มเกษตรกรรายย่อย ทำให้ พื้นที่ผลิต ผลผลิต และคุณภาพพืชอาหารสัตว์สำหรับใช้เป็นแหล่งอาหารหยาบโคนมสูงขึ้น และการปรับปรุงคุณภาพ พืชอาหารสัตว์และจัดสัดส่วนอาหารชั้นอาหารหยาบในอาหารโคนมมีผลต่อผลผลิตน้ำนมเฉลี่ยและองค์ประกอบ น้ำนมฟาร์มเกษตรกรรายย่อยเพิ่มขึ้น

การวิจัยแบบเกษตรกรมีส่วนร่วม เป็นวิธีการวิจัยที่เหมาะสมที่สามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนา อย่างเป็นระบบ สามารถสร้างต้นแบบการถ่ายทอดนวัตกรรมการจัดการอาหารโคนมที่เหมาะสมสู่เกษตรกร เป็นระบบ การวิจัยและพัฒนาที่มีประสิทธิภาพ สามารถนำไปขยายผลและใช้ในกิจกรรมพัฒนาโคนมด้านอื่น ๆ อย่างกว้างขวาง

คำสำคัญ: พืชอาหารสัตว์ อาหารหยาบ สัดส่วนอาหารหยาบอาหารชั้น คุณภาพน้ำนม

ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน/แนวทางแก้ไข

ในปีงบประมาณ 2564 ฝ่ายวิจัยและพัฒนาการเลี้ยงโคนม พบปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน พร้อมแนวทางการแก้ไข ดังนี้

ปัญหาอุปสรรค	ส่งผลกระทบต่อ	แนวทางการแก้ไข
1. สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)	1.1 การปฏิบัติงาน ติดต่อประสานงาน หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง	<ul style="list-style-type: none"> ติดตามและประสานงานผ่านระบบออนไลน์ จัดการประชุมผ่านระบบ VDO Conference และแอปพลิเคชันต่าง ๆ เพื่อให้เป็นไปตามมาตรการควบคุมโรค
	1.2 การจัดอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกร พนักงาน เจ้าหน้าที่ และบุคคลทั่วไป	<ul style="list-style-type: none"> จัดการอบรมในรูปแบบออนไลน์ ในกรณีที่เป็นการอบรมซึ่งเน้นการเรียนการสอนภาคทฤษฎี ดำเนินการจัดทำหลักสูตรใหม่เพื่อเป็นทางเลือกสำหรับการเรียนการสอนในอนาคต ได้แก่ หลักสูตรการเลี้ยงโคนมเบื้องต้น (ออนไลน์) ที่เน้นเฉพาะการเรียนการสอนในภาคทฤษฎีแบบออนไลน์ และหลักสูตรการเลี้ยงโคนมเพื่อการประกอบอาชีพ เพื่อเรียนรู้ในภาคปฏิบัติ
	1.3 การดำเนินงานทดลอง/วิจัยในฟาร์มเกษตรกร การเก็บตัวอย่างในพื้นที่ รวมถึงกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับโครงการวิจัย โดยเฉพาะการเก็บข้อมูลผลผลิตน้ำนมลูกสาวพ่อพันธุ์ อ.ส.ค.	<ul style="list-style-type: none"> ปรับแผนการดำเนินงานโครงการวิจัยให้สอดคล้องกับมาตรการป้องกันโรค ปรับแผนการลงพื้นที่ โดยเลือกพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่ำ ปรับรูปแบบการรับข้อมูลจากเกษตรกรด้วยการใช้ระบบออนไลน์
	1.4 พนักงานหรือเจ้าหน้าที่ติดเชื้อ หรือเป็นกลุ่มเสี่ยง หรือมีความเสี่ยงในการรับเชื้อ หรือเกิดการข้างเคียงหลังได้รับวัคซีน	<ul style="list-style-type: none"> วางแผนสำรองในการปฏิบัติงาน หากมีเจ้าหน้าที่ต้องกักตัวหรือหยุดงาน การอนุญาตให้พนักงานและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในสถานที่พักอาศัย (WFH)

ปัญหาอุปสรรค	ส่งผลกระทบต่อ	แนวทางการแก้ไข
	1.5 วัตถุดิบการผลิตอาหารสัตว์มีราคาสูงขึ้น เนื่องจากส่วนใหญ่ต้องนำเข้าจากต่างประเทศ และยังมีส่งผลกระทบต่อระยะเวลาการส่งสินค้า	<ul style="list-style-type: none"> • ทำสต็อกสินค้าไว้สำรอง นอกเหนือจากการสั่งซื้อ • เปรียบเทียบราคาของ Supplier แต่ละแห่ง • เร่งจัดทำเอกสารล่วงหน้า และรีบจัดส่งให้เร็วที่สุด
2. สุขภาพโค เกิดโรคระบาดในสัตว์ อาทิ โรคปากและเท้าเปื่อย (FMD) โรคล้มปี สกิน	2.1 การดำเนินงานทดลอง/วิจัยในฟาร์ม เกษตรกร การเก็บตัวอย่างในพื้นที่	• ปรับแผนการดำเนินงานโครงการวิจัย
	2.2 สุขภาพโคนมภายในฟาร์ม อ.ส.ค.	• กำหนดมาตรการในการควบคุมและป้องกันโรคภายในฟาร์ม อาทิ การเข้าออกฟาร์มของบุคคลภายนอก การฉีดพ่นยามาเชื้อ
3. สภาพภูมิอากาศ อาทิ สภาพอากาศแปรปรวน ฝนตกไม่ตรงตามฤดูกาล ฝนทิ้งช่วง พายุเข้า ฤดูร้อน มีอุณหภูมิสูง	3.1 การวางแผนผลิตอาหารหยาบ	• ตรวจสอบสภาพอากาศในแต่ละช่วงเวลาเพื่อให้สามารถวางแผนการปฏิบัติงานได้เหมาะสมที่สุด
	3.2 โคฟอพันธุ์สุขภาพไม่แข็งแรง ส่งผลกระทบต่อ คุณภาพน้ำเชื้อ ทำให้อัตราการผลิต น้ำเชื้อแช่แข็งลดลง	• จัดทำแผนการดูแลสุขภาพโคฟอพันธุ์ภายในฝูงอย่างใกล้ชิด ภายใต้การดูแลของสัตวแพทย์
4. เครื่องจักรอุปกรณ์ อาทิ ไม่พร้อมใช้งาน ชำรุด ทรุดโทรม ใช้ระยะเวลานาน ในการซ่อมแซม	4.1 การผลิตแร่ธาตุ อาหารสัตว์ ไม่เป็นไปตามแผนการผลิต	• ทำแผนการบำรุงรักษา และจัดทำแผนการจัดซื้อเครื่องจักรอุปกรณ์ทดแทน
5. อัตรากำลัง การหมุนเวียนอัตรากำลัง การขาดบุคลากรทดแทน ผู้เกษียณหรือเสียชีวิต	5.1 ภาระงานที่ไม่เหมาะสม เนื่องจาก จำนวนผู้ปฏิบัติงานในบางส่วนงาน ไม่เพียงพอ อาทิ แผนกฟาร์มอินทรีย์	<ul style="list-style-type: none"> • การหมุนเวียนอัตรากำลังเพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานเป็นการชั่วคราว • การขอความอนุเคราะห์จากหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อช่วยเหลือตามภาระงาน

.....

ฝ่ายวิจัยและพัฒนาการเลี้ยงโคนม

ที่อยู่ : 160 หมู่ 1 ถนนมิตรภาพ ตำบลมิตรภาพ

อำเภอมากเหล็ก จังหวัดสระบุรี 18180

หมายเลขโทรศัพท์/โทรสาร : 0 3634 2057

e-mail : researchanddevelop@dpo.go.th

